

Dr. Kovács L. P. Bánk OFM

OIKOMENE

**Készült XVI. Benedek pápa PORTA FIDEI motu proprio
apostoli levele nyomán meghírdetett HIT ÉVÉBEN**

Budapest, 2013

MIÉRT NEM BÁLVÁNYIMÁDÁS A SZENTMISE?

Két reagálás a református zsinat döntésére

A magyarországi reformátusok 2012. május 24-én, a XIII. zsinati ciklus 10. ülészaka keretében tárgyalták a Heidelbergi Káté (a Magyarországi Református Egyház hitvallási irata) új magyar fordítását. A református zsinat végül 57:17 arányban úgy döntött, hogy ma is szó szerint vallja a 450 éves tanítást, amely 80. kérdésében a katolikus szentmisét „kárhuzatos bálványimádásnak” minősíti, mert a katolikus hit szerint Krisztus valóságosan jelen van a szentmisében átváltoztatott kenyér és bor színe alatt. Az alábbiakban a döntés nyomán megfogalmazódott vélemények közül adunk közre kettőt.

„Kárhuzatos bálványimádás”?

„A magyarországi reformátusok XIII. zsinati ciklusának 10. ülésén szavaztak a 450 évvel ezelőtti Heidelbergi Káté 80. paragrafusáról, mely szerint a katolikusok miséje, az Eukharisztia tisztelete és annak vétele „kárhuzatos bálványimádás.” A jelenlevő 74 személy 57:17 arányban a „kárhuzatos bálványimádás” mellett szavazott. Nem mehetünk el e mellett a szavazás mellett szó nélkül, mert akkor ökumenikus törekvésünk „tapintatból”(?) hazugságba torkollana. Az Igazság iránti tisztelem és a katolikus és református testvéreim iránti szeretetem készlet arra, hogy a következő megjegyzéseket fűzzem a történetekhez. Köszönjük annak a 17 református testvérnek, hogy nem tekinti a mi Szentmisénket, amely kétezer év óta annyi szentet nevelt, kárhuzatos bálványimádásnak! Természetesen itt nemcsak rólunk, katolikusokról van szó, hanem az egész keleti kereszténységről és a Kálvin előtti másfél ezer év hitéről is. A Katolikus és Ortodox Egyházban az a tény, hogy Jézus valóságosan jelen van-e a Szentségben vagy nincs, soha nem volt, ma sem az, és soha nem lehet megszavazás tárgya. Minden erőmmel és testvéri szeretettel próbálok megérteni katolikus hitem világosságában a Heidelbergi Káté ezen kité-

telét és az 57. mai szavazó testvérem állásfoglalását! Azon túl, hogy heves viták és ellenséges érzelmek korábban fogalmazódtak meg, mégis mint katolikus hívő hogyan tudnám megérteni ezt a megfogalmazást éppen katolikus hitemben? Talán a következőképpen. Kálvin nem volt felszentelt pap, tehát nem konsekrálhatta a kenyeret és a bort. Ő és követői nagyon is katolikus módon gondolkodtak, amikor a maguk Úrvacsorájára vonatkozóan tagadták az átváltoztatást (a valóságos jelenlétet). A Katolikus Egyházban is előfordulhatna ilyen tagadás, amely pontosan a hit lényegéből fakadna. Ha mondjuk pár férfi és nő katolikusként, felszentelt pap hiányában, összejönne és elvégezné a mise szertartását, kimondaná a kenyér és a bor felett az alapítás igéit és „megáldozná”. Miséjüket nem tartaná a katolikusok közössége „érvényes” misének, hanem kárhozatos bálványimádásnak, ha ugyanakkor térden hajtánának előtte. Kálvin és követői akkor gondolkodnának katolikus- és ortodoxellenesen, ha saját Úrvacsorájukra vonatkozóan vallanák az átlényegülést, és imádással borulnának le a kenyér és bor előtt. Azt azonban újra át kell gondolniuk, hogy joguk van-e a katolikus és ortodox misét „kárhozatos bálványimádás”-nak nevezni, hiszen a katolikus és ortodox hívő úgy tudja, hogy a feltámadt Krisztus valóságosan jelen van a konsekráció után a kenyérben és borban, úgy, ahogy zárt ajtó mellett jelen volt a tanítványoknak éppen az Utolsó Vacsora termében. Tehát a feltámadott testnek nem akadály a zárt ajtó, sem a kenyér és a bor állaga. Ha ezt mi így tudjuk, akkor le kell borulnunk előtte, mint Szent Tamás apostol tette, és megvallani: „Én Uram, én Istenem” (Jn 20,28). Ahogy Aquinói Szent Tamás énekl:

*Isten-volta rejtve volt a keresztfán
itt emberarcát rejtí e talány,
de én mindakettőt hiszem s vallhatom,
kérve, amit kért a bűnbánó lator.*

*Sebeid Tamásként látnom nem lehet,
mégis Istenemnek vallak Tégedet,
Hiszem, amit hinni Isten Fia szab,
igédnél, Igazság, mi van igazabb.*

Ha egy református testvér úgy tudná, hogy tőle egy méterre valóságosan ott áll a feltámadt Úr, bár láthatatlanul, bizony ő is leborulna előtte. Erre mondhatná valaki, hogy ez szubjektíve rendben van, de objektíve hogy áll a dolog? Ez azok részére, akik a kétezer éves folyamatos hiten kívül vannak, tudományos kutatás kérdése. Akik a Kálvin által alapított közösségekben lettek megkeresztelve, kutassák szorgalmasan a Kálvin előtti másfél ezer év hitét, hiszen ők sem csupán ötszáz éves kereszténység tagjai, hanem a kétezer éves kereszténységé. Ebben a kutatásban segíthet (mert az Eukharisztia egyháztani kérdésekkel van kapcsolatban) Boldog John Henry Newman bíboros Apologia pro vita sua c. műve (magyarul: Európa Könyvkiadó, Bp. 2002). Ugyanakkor egy katolikus hívő nem nézheti le a református testvérek Úrvacsoráját. Nekik ez marad a Szentmiséből. Ez vonatkozás az Úr Utolsó Vacsorájához, ahol áldozatként ajánlotta fel életét értünk, bűnösökért és adta magát eledelül.

Egy református testvér, ha Úrvacsorát vesz, bizonyára kegyelemben részesül, mert neki ez maradt meg – ismétlem – a Szentmiséből. A mi hitünk szerint nem áldozik, nem veszi az Úr testét és vérének, de hitében mégis kapcsolatba lép az Úrral, aki hozzánk akar jönni, és bennünk lakni (ld. Jn 14,23). Ha soraim bárkiben, reformátusban vagy katolikusban gyűlöletet keltenek, tudja meg, hogy nem értette meg, amit írtam. Nem végelelőhatatlan indulatoktól parázsló vitát nyitottam, hanem szeretetben, ahogy tőlem tellett, szóltam.

Fr. Barsi Balázs OFM

Nem „kárhozatos bálványimádás”!

A magyarországi reformátusok XIII. zsinati ciklusának 10. ülésén, 2012. május 24-én névszerinti szavazással, a 74 jelen lévő vezető személyiség 57:17 arányban az átváltoztatást, az Átváltoztatott Kenyérben Krisztus Testét, az Átváltoztatott Borban Krisztus Vérének hinni, „kárhozatos bálványimádásnak” ítélte! Mivel Krisztus maga parancsolta meg a követőinek egyedüli éltetőként az Ő testének és vérének vételét, a szavazók-ártó módon- a saját nyájukhoz tartozók élete ellen is szavaztak! Úgy döntöttek,

hogy a 450 évvel ezelőtti Heidelbergi Káté 80. paragrafusa, nevezetesen az, hogy a katolikusok miséjét, az átváltoztatást, az Eucharisztia tiszteletét és vételét ma is „kárhuzatos bálványimádásnak” tartják és ezt a viszonyulást írják elő a saját nyájukhoz tartozóknak, a saját híveikben is súlyos zavart okoztak. Még a reményét, a hitét is elvették tőlük, hogy Krisztus intelmét valahogy mégiscsak teljesíthetik, hogy testének és vérének vételében valahogy mégiscsak részesülhetnek ők is. (l.: református. hu/ Nézze vissza a zsinat vitáját a Heidelbergi Káté fordításáról).

A természettudomány a létező anyagi világra vonatkozóan az egzakt, a feltárt igazságok teljességének pontos képviselője. Az igazság képviselőjének ilyen kötelezettsége miatt egy hívő természettudományos ember számára, aki aggódik a magyarság, az emberiség bajbajutottsága, gyermekeink, unokáink jövője miatt, kötelező felemelni a szavát, amikor az élet záloga, az igazság ellen tesznek, amikor igazságok tárá, legyen az akár csak a szavakban kinyilatkoztatott igazságok tára, a Szentírás, megcsontkítják. Különösen, amikor az egyedüli igaz éltetőnek, Jézus Krisztusnak a szavait, parancsait – a legfontosabb parancsait, intelmeit – hagyják el, vagy elferdítik és közben, megtévesztően, a fiatalokat megrontóan, Krisztus követőinek, keresztényeknek, vagy keresztyéneknek hirdetik magukat. Krisztus követővé, Krisztus megvallójává, ígérete szerint az örök élet várományosává váláshoz Krisztus szavai, intelmei teljességgel eligazítóak, egyértelműek, mindenki ellenőrizheti, senki nem csorbíthatja, senki nem vehet el belőle semmit: „Bizony, bizony mondom nektek, ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérének nem lesz élet bennetek. De aki eszi az én testemet és issza az én véreket annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véreket, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi örökké él.” (Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban a zsinagógában tanított - János 6, 53-59).

Az Emberfia teste és vére, amire Krisztus utal pedig nem más, mint az utolsó vacsorán önmaga által a saját testévé és vérévé Átváltoztatott Kenyér és Bor. Ezt a csodálatos tettet (magát az átváltoztatást) a Szentlélek közreműködésével az idők végezetéig feladatként tovább adta

az apostoloknak, majd folytonossággal az apostolok és az apostol utódok által felszentelt papoknak: „Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik, ezekkel a szavakkal: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak.” (Lukács 22, 19-20). Az utolsó vacsora központi eseménye az átváltoztatás és az átváltoztatás folytonos megisméltetésének megparancsolása, vagyis az Oltáriszentség, az Egyház, az „Egy, Szent, Katolikus (Egyetemes) és Apostoli Anyaszentegyház” (ahogy a Niceai-Konstantinápolyi hitvallásban van) alapítása lényegében azonosan van leírva a másik kettő szinoptikus evangéliumánál is (l. Máté 26, 26-28 és Márk 14, 22-24).

A kezdetektől – az ősegyházban – az apostolok és utána azok, akiket kézzel erre felszenteltek, az összejöveleiken, sokszor titokban, a Szentlélek erejével a kenyeret és a bort a mennybe felment Jézus Krisztus testévé és vérévé változtatták át. Az Átváltoztatott Kenyeret, az Oltáriszentséget az összejöveleiken nem fogyasztották el teljesen, hanem féltve őrizték, hogy alkalmas időben elvigyék a börtönbe zárt, megkínzott, beteg testvéreiknek a gyógyításukra, gyógyulásukra, megerősítésükre. Tehát a kezdetektől, Krisztus mennybe menetelét követő első Pünkösdtől, az apostolok igehirdetésének kezdetétől, azokat akik Krisztus követői, megvallói lettek keresztényeknek, Krisztus Testét, a testévé Átváltoztatott Kenyeret evőknek és Krisztus Vérének, a vérévé Átváltoztatott Bort ivóknak nevezték. Így a kezdetektől és az idők végezetéig Krisztus követői, a keresztények legpontosabb, legegységesebb meghatározása, definíciója: „titokzatosan Krisztus testévé Átváltoztatott Kenyeret evők és a vérévé Átváltoztatott Bort ivók közössége”.

Abban a nagy bajban, amibe az emberiség és benne a magyarság, a magyar nép, minden más népnél fokozottabban is, mostanra belesodródott, ez az érthetetlen, felfoghatatlanul mély gyűlöletből fakadó zsinati állásfoglalás nagy hiba, nagy baj, súlyos vétség, a magyarság bajbajutottságát sokszorososan tetéző, ártó tett volt! A fosszilis szén rohamos fogyása, az élővilág, különösen az élő erdőségek pusztítása és az általános elszennyeződés parancsolóvá teszi egy új világrend, a „gyógyítás világrendjének” sürgető kimunkálását. A „gyógyítás világrendjét”, mivel minden gyógyításhoz mindenkor transzcendens erő, energia szükséges,

csak az igaz gyógyító, Jézus Krisztus által, Őbenne valósíthatjuk meg! Az elhibázott zsinati állásfoglalás helyett inkább a baj lényegét, a bajból való egyedüli kimenekülést szem előtt tartva és az igazi ökumenét, az egységet keresve, az utolsó szavai: „s íme én veletek vagyok a világ végezetéig” miatt megalapozottan reménykedve, sürgetően be kell látnunk, hogy a gyógyításhoz, az új világrend, a „gyógyítás világrend” megvalósításához szükséges erőt, energiát kizárólag Krisztusban, az Ő testévé Átváltoztatott Kenyérben és a vérvé Átváltoztatott Borban találhatjuk meg.

Kellermayer Miklós
egyetemi tanár, emeritus professzor

Magyar Kurír 2012. 09. 03. 15:32

<http://kurir.katolikus.hu/hirek/miert-nem-balvanyimadas-szentmise>

Kérdeztek: Felelek

Van-e joga bárkinek megkérdőjelezni, hogy az EUKARISZTIA Jézus Szent Teste és Vére-e vagy nem? „Nem Mózes adta nektek az égből való kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az Isten kenyeré az, amely az égből szállott le, és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33) Van tehát mennyei kenyér is, nemcsak Isten jóságából kapott földi kenyér, amely az emberi testet hivatott táplálni. Ez utóbbiért könnyörgünk mindig a Mi Atyánk imában. Jézus csalhatatlan szavai szerint ez a mennyei kenyér már itt van a földön, amikor ez a beszélgetés zajlik a kafarnaumi zsinagógában. Az ott lévők közül senki nem merészelte önmagára vonatkoztatni, hogy ő örök életet tápláló kenyér, és azt sem, hogy ő a mennyből szállott alá. Ez a mondat csak Jézusról szólhat. Az Ő teste és vére a kereszten feláldozva adja vissza a mennyei élet lehetőségét az egész világ minden emberének. Nem lehet kétséges, hogy a zsidó templomi áldozatokat félretéve az ő égből leszálló Teste az Istennek tetsző egyetlen érvényes áldozat. „Vágóáldozatot és ételáldozatot nem kívántál, hanem készséggé tetted fületem. Égő- s bűnért való áldozatot nem követeltél, ezért így szóltam: Íme, eljövök! A könyvtakercsben

meg van írva rólam, hogy teljesítem akaratodat. Ezt akarom, én Istenem, törvényed a szívemben van” (Zsolt 40,7-9) a kedves, pocakszerető hallgatóság itt meg is állna: „Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!” (Jn 6,34) Jézus azonban az örök nagy ajándékot nem hagyja elsikkadni holmi pocak-gyönyörökért, ezért félre-érthetetlenül lezárja a mellébeszélést: „ÉN vagyok az élet kenyeré. Aki hozzám jön, nem fog éhezni, és aki bennem hisz, sohasem szomjazik meg. De mondtam nektek, hogy bár látatok engem, mégsem hisztek.” (35-36) A vita még folyt egy darabig. Mivel Jézus a végtelen – több és nagyobb - értékből nem engedett, az emberek többsége elpárolgott. Megkérdezte apostolait is: „Talán ti is el akartok menni? Simon Péter azt felelte: Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje. Jézus azt felelte nekik: Nem tizenkettőt választottam ki közületek? Egy közületek mégis ördög. Ezt pedig Júdasra, az iskarióti Simon fiára értette, mert az árulója lett a tizenkettő közül” (67-71) Ő a vitázók közül egyedül meg fogja kapni az utolsó vacsorán a gyomornak való kenyeret: „Az, amikor a kenyérdarabot elvette, mindjárt belément a sátán. Jézus pedig azt mondta neki: Amit teszel, tedd meg gyorsan!” (Jn 13,27) Ott a többiek pedig JÉZUS TESTÉVEL és VÉRÉVEL töltekeznek.

Bölcskei Gusztáv püspök bocsánatot kért

Bocsánatot kért a katolikusoktól Bölcseki Gusztáv református püspök, a zsinat lelkészi elnöke. Az ok: az alapvető református hittételeket tartalmazó Heidelbergi Káté új magyar fordításában változatlan formában, kommentár nélkül szerepel az a pont, amely szerint miséjünkben a katolikusok „kárhozatos bálványimádást” követnek el.

Bölcskei püspök a bejelentéshez olyan helyszínt választott, ahol református vezető viszonylag ritkán teszi tiszteletét: egy katolikus templomot. A bocsánatkérés – a református egyház honlapjának híradása szerint – a múlt héten történt, a szegedi dómban, az ökumenikus imahét egyik rendezvényén. A Heidelbergi Káté 80. pontja az úrvacsorával (eucharisztia) foglalkozik, és erős szavakkal kifogásolja azt a katolikus tanítást, hogy „Krisztus testileg van jelen a kenyér és a bor

színe alatt, ezért ezekben kell őt imádni”. A katolikus mise „így alapját tekintve megtagadja Jézus Krisztus egyszери áldozatát és szenvedését, és ezért kárhozatos bálványimádás”. A reformátusok idén ünneplik a Heidelbergi Káté megjelenésének 450. évfordulóját, ebből az alkalomból készült az új fordítás. Előzőleg az erdélyi reformátusok egyszerűen kihagyták a vitatott passzust. A Magyarországi Református Egyház zsinata elé terjesztett indítvány más formában, de szintén igyekezett tekintettel lenni a katolikusok érzékenységére. A református zsinathoz benyújtott javaslat szerint zárójelbe kellene tenni a „kárhozatos bálványimádás” fogalmat, és lábjegyzetben jelezni: „A kifejezést csak a történelmi hűség kedvéért hagytuk a szövegben. Amit a 16. században a Káté szerzői jónak láttak, azt ma már – mint római katolikus hittestvéreinket bántó kitételt – nem használjuk.” Végül azonban a zsinat Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Egyházkerület püspöke mellé állt, aki azzal érvelt: nem bántanak senkit, ha az új fordításban megjelenik egy XVI. századi markáns hitvallás. A püspök úgy vélte, a tanítás érvényes és fontos, hisz a református egyháztagok között napjainkban is előfordul a szentségimádás: „amit a Káté kimond, azt ma is úgy gondoljuk, de nem így mondjuk”. A katolikusok nem vették jó néven, hogy a reformátusok ma is „kárhozatos bálványimádással” vádolják őket. A katolikus püspöki kar nehezményezte, hogy olyan nézetek terjednek, amelyeket tévesen tulajdonítanak a katolikus egyháznak, és olyanok, amelyek az egyház tanításának téves értelmezésén alapulnak. A bíráló alig burkoltan a reformátusoknak szólt. Bár Erdő Péter bíboros, a katolikus püspöki kar elnöke is tartózkodott attól, hogy nyilvánosan megnevezze a reformátusokat, és a „téves nézeteket” illetően sem bocsátkozott konkrétumokba, általánosságban azért elmondta: nem tartaná szerencsésnek, ha a „szenvédélyes hitviták léghőre térne vissza”. Ilyen előzmények vezettek a bocsánatkéréshez. A püspök a közelmúltban két terjedelmes interjúban is kitért a vitákra. A katolikus Új Embernek adott nyilatkozatában hangsúlyozta: mindenki azzal árt a legtöbbet a saját felekezetének is, „ha azt gondolja, ő attól lesz jobb, ha ócsárolja a másikat”. A „kárhozatos bálványimádással” kapcsolatban kifejtette: „A szavaknak is megvan a maguk korszaka. Azt a kifejezést, amely négyszázötven évvel ezelőtt bevett volt, én nyilvánvalóan soha nem használtam, és nem is használnám. Azt hiszem, sem egy református egyházi közösség vagy testület, sem pedig egy magát valóban Krisztus követőjének, szolgálójának

tartó lelkipásztor vagy hittanár nem abból akar magának népszerűséget kovácsolni, hogy ilyen kifejezést a szájára venne”. Létrejött egy bizottság, amelynek a feladata az, hogy megírja a ma használatos református katekizmust. Ebben az említett, vagy ahhoz hasonlóan sértő kifejezés nem fog szerepelni – ígérte Bölskei Gusztáv, aki a Reformátusok Lapjában, amely a napokban kerül utcára, ismét sajnálkozását fejezi ki. „Jó lett volna, ha a zsinat katolikus testvéreink felé gesztust tudott volna gyakorolni legalább azzal, hogy a misét kárhozatos bálványimádásnak minősítő mondat alá odairja: csak a történelmi hűség kedvéért maradt a szövegben” – mondja. Bölskei ugyanakkor leegyszerűsített véleménynek tartja azt a felvetést, hogy a református berkekben folyó vita háttérben a Bogárdi Szabó Istvánnal vívott személyes csörtéje áll. A cáfolat azonban nem túl meggyőző. Bölskei Gusztáv legalábbis odabök egyet püspöktársának. Elmondása szerint nem mindenben egyezik az álláspontjuk. Ami önmagában nem baj. Baj csak akkor van – teszi hozzá –, „ha a különböző álláspontokból olyan következmények fakadnak, amelyek az egyháznak, az egyház megítélésének a kárára lehetnek”.

BEVEZETŐ AZ IMAHÉT GONDOLATVILÁGÁBA

Az elmúlt évszázadban a keresztények közti kiengesztelődés különböző formákat öltött. A "lelki ökumenizmus" megmutatta, milyen fontos a keresztény egységért való imádkozás. Nagy erőket fordítottak teológiai kutatásokra, amelyek eredményeként számos tanbeli megegyezés született. Az egyházak szociális területen megvalósuló gyakorlati együttműködése gyümölcsöző kezdeményezéseket hozott létre. Ezen eredmények mellett a misszió kérdése is kiemelt helyet kapott. Általánosan elfogadott, hogy az 1910-es Edinburgh-i Világmissziói Konferencia tekinthető a modern ökumenikus mozgalom kezdetének.

Misszió és egység

Nem mindenki számára természetes a missziói törekvések és a keresztény egység utáni vágy összekapcsolása. Mégis bizonyos, hogy az egyház missziói és ökumenikus elkötelezettsége szorosan összetartoznak. Keresztésünk által már egy test vagyunk, és arra kaptunk meghívást, hogy lelki közösségben éljünk egymással. Isten egymás testvéreivé tett minket Krisztusban. Vajon nem erre az alapvető tanúságtételre szól a küldetésünk? A történelemben annak a ténynek, hogy a keresztény egység kérdését először a misszionáriusok vetették fel gyakorlati okai voltak. Gyakran ezzel kerülték el a felesleges versengést, amikor hatalmas emberi és anyagi szükségekkel szembesültek. Bár az evangelizációs területeket felosztották, alkalmanként mégis arra törekedtek, hogy a párhuzamosan folyó tevékenységek mellett közös missziót is végezzenek. Előfordult, hogy a különböző egyházakból származó misszionáriusok összefogtak egy új bibliafordítás elkészítésére. Az Isten Igéje szolgálatában való együttműködés vezette rá őket, hogy rádöbbenjenek a keresztények közötti megosztottság hátrányára. Anélkül, hogy tagadnánk a versengést a különböző egyházak misszionáriusai között, azt is el kell ismernünk, hogy a missziós területre először érkezettek érezték elsőnek a keresztény megosztottság tragédiáját. Európa már hozzászokott az egyházak közötti megosztottsághoz, de a misszionáriusok számára a szétszakadozottság botrányos volt.

Ők olyanoknak hirdették az evangéliumot, akik azelőtt semmit nem hallottak Krisztusról. Természetesen az egyháztörténeten végigvonuló megosztottságnak komoly teológiai okai voltak, de a történelmi, politikai és szellemi hatások is hozzájárultak kialakulásukhoz. Vajon indokolható-e, hogy megosztottságunkkal olyanokat terhelünk, akik éppen csak ismerkednek Krisztussal? Az alig létrejött új helyi egyházak bizonyára hamar észrevették a szakadékot a szeretet üzenete – ami szerint ők is élni kívántak és a krisztushívők tényleges szétszakadozottsága között. Hogyan adhatjuk át másoknak a Jézus Krisztusban felajánlott kiengesztelődést, ha maguk a megkereszteltek is semmibe veszik egymást, vagy harcolnak egymással? Hogyan tudnák az ellenségeskedésben élő keresztény csoportok az egy Urat, egy hitet, egy keresztséget hitelesen hirdetni? Ezek után már nem volt hiány az ökumenikus kérdésekben az 1910-es Edinburgh-i Konferencián.

A KRISZTUSHÍVŐK EGYSÉGÉÉRT

Ökumenikus imahét – 2010. január 17-24

Bevezető gondolatok

„Miután (Júdás) kiment, Jézus így szólt: Most dicsőült meg az Emberfia, és Isten megdicsőült benne. Ha Isten megdicsőült benne, Isten is megdicsőíti önmagában, hamarosan megdicsőíti”. (Jn 13,31-32) „Még egy kis idő, és a világ többé már nem lát engem. De ti látni fogtok engem, mert én élek, és ti is élni fogtok. Azon a napon megtudjátok majd, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem, és én tibennetek”. (Jn 14,19-20) Jézus első tanítványaival együtt biztat bennünket, most élő tanítványait: „Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert ők a teid. Mindaz, ami az enyém, a tiéd, és ami tiéd, az enyém, és én megdicsőültem bennük. Én már nem vagyok a világban, de ők a világban vannak, én pedig tehozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, amelyet nekem adtál, hogy egy legyenek, mint mi. Amíg velük voltam, megtartottam őket nevedben, akiket nekem adtál. Megőriztem

őket, és senki más nem vezett el közülük, csak a kárhozat fia, hogy az Írás beteljesedjék”. (Jn 17,9-12) „De nem csupán értük könyörgök, hanem azokért is, akik az ő szavuk által hinni fognak bennem, hogy mindnyájan egy legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebenned, úgy ők is egy legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem”. (20-21) Átélem, kétezer éves aggodalmadat Uram magamban érzem Szívedet, hiszen Európa, a kereszténység központja, egyre-másra tagad meg téged, aki fenntartottad másfél évezreden át. Nem ítéljük el őket, könyörgünk értük, hogy elhiggye a világ, hogy az Atya küldött téged, és mi általad az Atyában élhetünk Veled és egymással, hogy hinni tudjon újra a világ, hogy új kegyelemáradat indulhasson el!

Első nap

„Mit keresitek az élő a halottak között?”

Ter 1,26-31: „és látta Isten, hogy minden, amit alkotott igen jó.”

Zsolt 104,1-24: „Milyen nagy alkotásaidnak száma, Uram!”

1Kor 15,12-20: „hiszen ha nincs a halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel”

Lk 24,1-5: „Mit keresitek a holtak között az élő?”

Felvirradt húsvétvasárnap hajnala. Még sötét van, amikor Jézust a Golgotára elkísérő asszonyok összerakják az illatszereket, és elindulnak a sírhoz. Ez a sötétség jól jellemzi lelkületüket. Nagypéntekig Jézus volt a mindenük: az Isten Fia, a Megváltó, Izrael és az egész világ Messiása. Azután a főtanács ítélete, Jézus Pilátus előtt nemzetétől megtagadva: „Nincsen királyunk, csak császáruk!” (Jn 19,15) Jézus pedig mindent eltűr: ostorozást, megtagadást, keresztet, keresztutat, keresztre feszítést, háromórás néma, de iszonyú gyötrelmes kínhalált. Elviseli ellenségei gúnyolódását, apostolai elhúzódsát, az asszonyok iszonyú lelki tusáját. Édesanyja kivételével mindenki elveszti a belé vetett hitét. Jézus hiába mondta meg előre, hogy ezt el kell vállalnia. Hiába mondta meg, hogy harmadnapra feltámad. Már nem hitt neki senki, mert semmi sem úgy történt, ahogy ők elképzelték. Húsvét hajnalán még mindig nagypéntek sötét csalódásában éltek. Vitték a halottnak készített drága keneteket. Vitték keserű szívfájdalmukat. A nyitott sírnál is csak értetlenkedtek. A melljük topanó két ragyogó ruhás férfi alakja sem mondott nekik semmi biztatót. Jézusnak holtnak kell lennie, mert ők így látták. A két idegen férfi kérdése vajon mit indított el a lelkükben: „Miért keresitek az élő a holtak között?” (Lk 24,5) a félelemtől földre zuhant asszonyok nem tudtak válaszolni. Az angyalok szavai kezdik nyitogatni a még sötét szív-ablakokat: Nemde megmondta előre Galileában, hogy a bűnös emberekért szenvednie kell és a keresztet meg kell halnia, de harmadnapra feltámad? (7) Lassan fakadó hitükkel az apostolokhoz sietnek beszámolni. Jézus nekik három ízben is előre elmondta szenvedését és halálát, bejelentette megdicsőülését is. Jézusnak nem hitték el, halálakor végkép megtört a hitük, miért hittek volna az „asszonyi képzelődésnek?” (11) Mai naptól kezdve egy újabb próbatétel

nagyon keserű szenvedéseire keresünk húsvéti megoldást. Angyaloknak erre nincsen orvosságuk. Ezt nekünk kell rendbe hoznunk. Évszázadok óta próbáltak eleink, próbáltunk mi is pontot tenni hitbeli és szervezeti szakadásunkra. Jézus szomorúan néz bennünket. Nem egymással kellene hadakoznunk, hanem Jézus mellé kéne állnunk, még inkább térdepelnünk, és Őt hallgatnunk, amint az utolsó vacsora nagy könyörgését ismétli: „hogymindnyájan egy legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebenned, úgy ők is egy legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem”. (Jn 17,21)

Második nap

„Miről beszélgettek egymással útközben?” Lk 24,17

Jer, 1,4-8: „Menj, ahová csak küldelek”

Zsolt 98: „Énekeljete az Úrnak új éneket”

ApCsel 14,21-23: „Erősítették a tanítványok lelkét”

Lk 24,13-17a: „Miről beszélgettek egymással útközben?”

Két kisebb tanítvány ballag ki Jeruzsálemből: „Egy Emmausz nevű helységbe mentek, mely Jeruzsálemtől hatvan stádium távolságra volt (11 km). Beszélgettek egymással mindarról, ami történt. Miközben beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. De a szemüket akadályozta valami, hogy fel ne ismerjék. Megszólította őket: Miről beszélgettek egymással útközben?” Két tanítvány, akik jól ismerhették Jézus történetét, és még egy helységből származtak. Jól ismerhették egymást is. Bizonyára együtt jártak a zsinagógába szombatoként, tehát egyforma volt az alapismeretük az Ószövetségből. Ha netán valami kötődésük volt a zsidó múlthoz, mint akadtak az apostolok között is „buzgók”, akik következetesen készültek a Messiás fogadására, vagy az ilyesmit elvetették, azonos lehetett a meggyőződésük a nemzeti törekvések terén. Hazafelé ballagtak. Nem siettek, hiszen szomorkodtak, mert amiért elhagyták szűkebb hazájukat, - Jézus tanítványainak számítottak ők is, hirtelen megszűnt. Tétova lett a létük. Céltalan. Mindent újra végiggondoltak, megbeszéltek. Tanakodtak, vagyis visszaidézték az eseményeket. Mi okozhatott nehézséget nekik? Mai szóhasználatnál talán arról beszélhetnénk, hogy a Jézus iránti korlátlan lelkesedés miként alakult nagycsü-törtökön és nagypénteken álmélgodássá, majd megdöbbenéssé, aztán csalódássá, végül hitvesztéssé. Mindezt ki tudja hányszor átgondolták már a közeli napokban, de nem találtak magyarázatot. Eközben lépett melléjük Jézus, mint ismeretlen idegen. Sem alakjáról, sem hangjáról nem ismerték fel. Talán ilyen találkozás az ökumenikus imahét is? Valljuk meg őszintén, a különböző keresztény közösségekből jöttek nagyon sokat tudnak Jézusról. Önként csatlakoztak hozzá véletlen találkozás során, iskolaközösségből, azonos falusi vagy városi közegekből. Aztán következnek a tanulmányok, az olvasmányok, újabb meglátások, vagy más vallási elkötelezettség alapján

lassan különváltak útjaink. Most egyre inkább érezzük, hogy baj van a keresztények különállásában. Az igazság és a szeretet ez a két erény az Isten országának alapeleme. Ha magunkban beszélgetünk dolgainkról, nyilván mondjuk, amit tanultunk, amit átértünk, ami összeköt bennünket talán már nagyon hosszú idő óta. Egyszer fel kell merülnie a kérdésnek: a magam igaza Isten igaza? Az igaz fogalmát én így tanultam: Igaz az, ami megfelel a fogalmának. Ezt keresem tiszta szívvel a kinyilatkoztatásban, vagy a magam meglátását, a magam igazát? Jöjj, Urunk, Jézus! Adj erőt tisztán látni, az igazságot igazán látni, egyformán.

Harmadik nap

„Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod mi történt ott ezekben a napokban?” Lk24,18

1Sám 3,1-10: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!”

Zsolt 23: „Az Úr az én pásztorom,”

ApCsel 8,26-40: „Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust”

Lk 24,13-19a: „Látásukat azonban valami akadályozta és nem ismerték fel őt”

Jézus anélkül, hogy felismerték volna, megkérdezte tőlük: „Miről beszélgettek egymással útközben? Ők szomorúan megálltak”. (17) Jézus érdeklődik a beszélgetésükről, kéri őket, mondják el, miről beszélnek. A most összegyűlt ökumenikus imahét résztvevői a kijelölt evangéliumi szakasz alapján fognak beszélgetni? Biztos egyéni megbeszélni valójuk is lesz, hiszen nem exegézis a találkozó célja, hanem az ökumené ügyének előmozdítása. Jézus utal arra, hogy itt mindenki a jézusi egység gondolkörében él és gondolkodik, bár egyelőre még előkészítő jelleggel. Jézus arra kíváncsi, hogy egyáltalán az Ő nevében az Ő szándéka szerint van-e mindenki együtt? Szeretné, hogy mindenkiben megérne a gondolat. Itt nem egy-két nap tragikus történéseiről van szó, hanem kétezer év szellemi és tárgyi tényeiről. Eszünkbe jut-e, hogy ahol ketten vagy hárman összegyűlnek Jézus nevében, Ő van közöttük? Mit látott Mesterünk, mit érzett akkor, amikor tanbeli és az igazság és szeretet gyakorlati megvalósításáról volt szó? Ránk ismerhetett-e, hogy a tanítványai vagyunk? Megpróbáltuk-e egyéni sérelmeinket úgy elviselni, hogy az ne szenvedtetésnek, hanem krisztusi szenvedésnek bizonyuljon? Kérdez Urunk miről beszélgettünk egymással útközben? Nem kell-e a történetben feltett kérdést visszafordítania: Mit gondoltok, nem én vagyok-e az egyetlen nem idegen, aki állandó jelleggel minderről másként gondolkodott? Mindaz, ami két évezrede történt, az igazság és a szeretet drága példája, másrészt a gonosz szándék és hamis vádak összezsapása, az a Názáreti Jézus esete volt-e, vagy a mi esetünk egészen másról szól-e?

Negyedik nap

Mi történt?” – kérdezte tőlük.

Ők így válaszoltak neki: „Az, ami a názáreti Jézussal esett”

Mtörv 6,3-9: „Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr.”

Zsolt 34: „Áldom az Urat minden időben”

ApCsel 4,32-35: „A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt”

Lk 24,17-21: „Pedig mi abban reménykedtünk”

Az idei ökumenikus elmélkedések alapigéje szerint arról töprengtem, hogy Jézus kérdése: „Miről beszélgettek egymással útközben” komoly lelkiismeretvizsgálatra kell ösztönöznie. Miként látom Jézus egyetlen alapított egyházát a keleti egyházszakadás (1053) és a nyugati egyházszakadás elindulása (1517) után? Kettéosztott faluban születtem és nőttem fel. Nagyobbik fele római katolikus keresztény volt, kisebbik református keresztény. Békében éltünk, megbecsültük egymást, de idegenkedő állapotban lévén, nem nagyon érintkeztünk. Középiskolai tanulmányaimat református gimnáziumban végeztem. A tanulóifjúság nagyobb része katolikus volt, kisebbik pedig református, evangélikus, unitárius és izraelita vallású. Problémamentesen tanultunk, a katolikus diákok közül évfolyamonként kettő–négy fiú, a mi osztályunkból ketten lettünk katolikus papok. Mindenki élt a maga hitében, villongások, erős viták soha sem voltak. Szerzetesként folytattam a középiskolát. Mint felszentelt pap sokszor találkoztam református és evangélikus kollégákkal. Békességben éltünk. 1989. után az ökumenikus imahetek alkalmával az együttimádkozás és az agapé baráti együttléte volt a gyakorlat. Együtt jártunk nemzeti ünnepekre, együtt kértük népünkre Isten áldását, de sosem mondtuk ki Jézus tegnapi evangéliumi részletben elhangzott kérdését: „Miről beszélgettek egymással útközben?” (17) Az igazság nem tőled, nem tőlem lesz igazság, hanem Isten tette azzá. Jézus komolyan számon kéri tőlünk, magyar keresztényektől hogy látjuk a hitünk tartalmát, mit és milyen módon gondolkodunk róla egymás között, merünk-e, akarunk-e beszélgetni róla? Akarjuk-e tisztázni nyugodtan, felelősen: mit tanított Jézus, mit hagyott apostolaira? Nem esik-e nehezünkre meghallani Kleofás jó szándékú kér-

dését: „Te vagy-e az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?” (18) Ők ketten tudták? A többi ember: zsidók és apostolok tudták? Aki tudta is, elvesztette hitét, és pénteken délután nem tudta, hogy a megváltás történt meg! Csak ketten tudták: Jézus és édesanyja. Ez volt a dolgok lényege. Minden más csak kísérő mozzanat, amiből lehetett volna következtetések levonni, de ez nem történt meg. „Átlyuggatták kezemet és lábamat, megszámlálhattam minden csontomat. Néznek rám, bámulnak engem, elosztották maguk között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek”. (Zsolt 22,18-19) „Éli, Éli, lama szabaktáni?”, azaz: Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46) Ezer év óta zsoltározták, nem jutott eszükbe, hogy ez a messiási hely mit jelent? Kleofás folytatja öngazolását: „a Názáreti Jézus esete, aki tettben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt. A főpapok és a főembereink azonban halálos ítéletre adták és megfeszítették őt. Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt”. (19-21) Szent Péter szájából tudták, hogy Jézus nem próféta, hanem az élő Isten Fia, és ezt Jézus maga is jóváhagyta, azt is tudták háromszori jövendöléséből, hogy szenvednie kell a főpapoktól és vénektől, meg kell halnia. De harmadnapra feltámad. (vö. Mt 16) Miért tértek vissza nagypénteken és még húsvétkor is az apostoli hitvallást megelőző emberi vélekedésre, hogy ő egy próféta? Miért keveredett bennük össze a szépen közölt és tisztázott igazság, amikor a döntő pillanat elérkezett? Mi már mindent tudhatunk szétszedve, összerakva az igazságokat, nagy tanítók értelmes és szabatos magyarázataival. Volt és van lehetőségünk mindent tudnunk a Názáreti Jézus esetéről. Tisztán fogadunk minden igazságot?

Ötödik nap

„Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?”

Iz 50,5-9: „Közel van, aki igazságot ad nekem”

Zsolt 124: „A mi segítségünk az Úr nevében van”

Róm 8,35-39: „Sem magasság, sem mélység, sem semmiféle teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban”

Lk 24,25-27: „Elmagyarázta nekik mindazt, ami az Írásokban róla szólt”

„Erre ő azt mondta nekik: „Ó, ti oktanok és késedelmes szívűek arra, hogy elhiggyétek mindazt, amit a próféták mondtak! Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Lk 24,25-26) A kereszt alatt a Szűzanya kivételével mindenki elvesztette a hitét abban, hogy Mesterük a Názáreti Jézus valóban a világ Messiása. Amit ezer évig imádkozott a hívő zsidó nép a zsoltárokból, senki nem hitte, hogy ezek a Messiás sorsáról szólnak, hogy beteljesedtek és a többi prófétái szó is kell, hogy beteljesedjék. Amit az Atya kinyilatkoztatott Szent Péternek, hogy Jézus a Messiás, az áldott Isten Fia, az a valóság. Ó, ti oktanok és késedelmes szívűek arra, hogy elhiggyétek mindazt, amit a próféták mondtak!” Ezer meg ezeröttszáz év múlva is lesznek majd viták arról, hogy Jézus mit tett, mit mondott, mit teljesített be a jövendölésekből, mit nem? Melyik a fontosabb elmarasztalás: Ti oktanok, vagy a késedelmes szívűek? Egyik sem dicséret! Az oktan az azt jelenti, hogy hiányzik belőlem az okosság erénye, az az isteni készség, lelki erő, aminek a segítségével könnyen és gyorsan meg tudom érteni, hogy mit és miért mondtak a próféták Jézusról, azt, amit mondtak. Nekünk nem az a dolgunk, hogy a maszoréták módjára leírjunk a Jézusról szóló szöveget és köréje írogassuk ki mit gondolt már erről, hanem, hogy mit mondott és mit tett Jézus. Ez a lényeg, ez a beteljesülés. A késedelmes szívű is méltán jelent megrovást, mert a próféták nyomában Jézus maga is elmondta, mi módon kell érteni az Ő küldetését. Nem kell-e keservesen sóhajtania miattunk, mint annak idején, amikor a színeváltozás után megoldatlan problémával zaklatták: „Ó hitetlen és romlott nemzedék! Meddig legyenek még veletek? Meddig tűrjétek még titeket?” (Mt 17,17) „Hát nem ezeket kellett elszenvednie

a Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” Pontosan azokat és tökéletesen úgy, és nem másokat és nem másként! Ha bármit másként tesz, mint az Atya meghagyta neki, vajon bemehetett volna a dicsőségébe? Vagy nekünk vannak ilyen kiváltságaink, hogy csak egy i betűt, vagy egy vesszőcskét megváltoztathatunk a Szentírásban, és úgy vélhetjük, hogy akkor minden meg is változik? A mi kedvünkért soha semmi lényeges meg nem változik. „És kezdve Mózesen és valamennyi prófétán, mindent megmagyarázott nekik, ami az Írásokban róla szólt”. (27) Viszont azt a tényt még nem magyarázta meg senki, hogy amikor Jézus pere folyt a zsidó főtanács előtt, és megkérdezte a főpap: „Te vagy-e a Krisztus, az áldott Isten Fia? Jézus azt felelte neki: Én vagyok. És látni fogjátok az Emberfiát a Hatalmasnak jobbján ülni, és eljönni az ég felhőiben. Ekkor a főpap megszagatta ruháit, és így szólt: Mi szükségünk van még tanúkra? Hallottátok a káromkodást. Mit gondoltok? Erre azok mindnyájan halálra méltónak ítélték őt”. (Mk 14,61-64) Mikor Jézust istenségéről megkérdezik, megvallja. Megerősíti azzal, hogy az Atya jobbján fog ülni és eljön az ég felhőiben. Ezt káromkodásnak minősítik, halálra ítélik érte. Miért nem kérdezik meg tőle: hol született? Ezt sem előtte, sem utána nem kezdték meg, pedig perdöntő lett volna. Az elmúlt kétezer évben miért nem pótolták ezt a kérdést? Mi mindent figyelembe veszünk, amikor Jézus ügyéről, Messiási küldetéséről, intézkedéseiről van szó?

Hatodik nap

„Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt az úton és kifejtette az Írásokat?”

Iz 55,10-11: „Épp úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad: nem tér vissza hozzám eredménytelenül.”

Zsolt 119,17-40: „Nyisd föl szememet, hogy megláthassam, milyen csodálatos a te törvényed.”

2Tim 3,14-17: „A teljes Írás Istentől ihletett”

Lk 24,28-35: „Jézus feltárta előttük az írásokat”

„Azok elmondták: Valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak! Erre ők is elbeszéltek, ami az úton történt, és azt, hogy hogyan ismerték fel őt a kenyértörésben”. (Lk 24,34-35)

Az alapigének felvett emmauszi történet befejező szakasza lesz elmélkedésünk, a tényekkel és önmagunkkal szembenzésünk alapja. „Amikor odaértek a faluhoz, ahová mentek, úgy tett, mintha tovább akarna menni”. (28) Valamikor régen meglepődtem egy prédikációs megállapításon, hogy Jézus úgy tett, mintha tovább akarna menni, ez színlelés volt, mert az Úr-nak nyilván az volt a szándéka, hogy a történetet egészé kívánja kerekíteni: felfedi kilétét. Számomra sokkal inkább érthető, hogy Jézus ezt a befejező tény is valamilyen mesterkéletlen módon kívánta rendezni. Úgy lépett a két tanítvány mellé induláskor, hogy nem hívta senki. Nem kérdezték: ki vagy? Felvetették a problémát, örömmel hallgatták a magyarázatokat, úgy tűnt, megnyugodtak. Jézus hívatlan vendég volt, mint útítárs. Nem tartotta illendőnek, hogy meghívassa magát, szakszerű előadásáért legalább egy vacsorát és éjszakai szállást kapjon. Jézus úgy született a világra, hogy nem fogadott el senkitől semmit Betlehemben. Csak adta születése örömét. Most, amikor már mindent odaadott a megváltásért, és tanítványai kivétel nélkül elvesztették a hitüket, mit kérhetett tőlük? Azzal akarta befejezni ezt a kis missziós utat, hogy visszaadja a megigazulás alapjául szolgáló biztos hitet. Ez a legnagyobb kegyelem. „hit nélkül pedig lehetetlen tetszeni az Istennek, mert aki Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza az őt keresőket”. (Zsid 11,6) Minden kegyelmet

kérni kell. Ezt a befejező felismerést, ami következett, nagyon kérni kellett! „De marasztalták: maradj velünk, mert esteledik, és lemenőben van már a nap. Bement tehát, hogy velük maradjon”. (Lk 24,29) Ekkor következik az a csodálatos jézusi ajándék, ami többet jelentett a két emmauszi tanítványnak, mint a mélységes hitoktatás az úton. „Amikor asztalhoz ült velük, fogta a kenyeret, megáldotta, megtörte, és odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték, de ő eltűnt a szemük elől. Ők pedig így szóltak egymáshoz: Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, és feltárta előttünk az Írásokat?”. (30-32) És mi mit mondunk ennek a csodálatos epizódnak a végén? Mi, akik magunknak és egymásnak keressük az elvesztett egység útját, az egységet, ami az Atya és a Fiú között öröktől fogva tökéletesen meg van, amelybe be akart integrálni minket is Jézus a földi élet tanító, igazságot közlő útjain, és a szeretet által, ami az Atyát a Fiúval örökké összeköti. Hiszen mindenüket odaadják egymásnak a szentháromságos lényeg-ajándékozásban. Nemde az utolsó vacsora felbecsülhetetlen ajándéka, amikor Jézus emberi testét és vérének nyújtotta nekik örökös ön-ajándékozása kezdeteként ezzel a meghagyással: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”. (Lk 22,19) És a szent testtel és vérrel, Jézus emberségével elválaszthatatlanul összekötött isteni természet nem azt célozza-e, hogy amit természetes erővel elérni nem lehet, az az Eukarisztia keresztül valósuljon meg? Nem az-e az egység hiányának oka a nyugati kereszténységben, hogy sokaknál hiányzik maga az Eukarisztia, Keletnél pedig hogy nem tudjuk közösen létrehozni a legszentebb áldozatban? És az oltárközösség áldozati cselekményének a hiányát még látványosan éreztetjük is a Szent Péter és a Szent András ünnepén bemutatott szentmiséken? Mikor valósulhat meg Athenagorasz konstantinápolyi pátriárka 1964. január 6-án nyilvánított óhaja: „Alig várom, hogy VI. Pál pápával egy oltárnál misézhesünk, és ő öntse a kehelybe a bort, és én csöppentsem hozzá a vizet.” Milyen jó lenne, ha, akik a közösen kijelölt emmauszi utat lélekben végigjárjuk, visszatalálnánk az igazság és szeretet forrásához, az utolsó vacsora közös ünnepléséhez, és felismernénk ott Jézust abban a kenyértörésben, ami a szentmisét jelentette mindig Egyházunkban.

Hetedik nap

Miért rémültetek meg, és miért támad kétség a szívetekben?”

Jób 19,23-27: „testemben látom meg az Istent”

Zsolt 63: „Utánad szomjazik lelkem,”

ApCsel 3,1-10: „amim van, azt adom neked”

Lk 24,36-40: „Azok megrettentek, és félelmükben azt hitték valami szellemet látnak.”

Amikor nagy örömmel bezörgettek az utolsó vacsora termébe, társaik közé lépve sugárzott arcukról az öröm. Elbeszélték az emmauszi út csodálatos élményét, hogyan engedett fel a szomorúság és a fáradság kínos érzése, hogy kapott új értelmet a nagypéntek iszonyú emléksora, és végül hogy ismerték fel, hogy mindezt Jézusnak köszönhetik: amit nagycsütörtök este ebben a teremben a vacsoraasztalnál tett velünk az emmauszi házban megismételte. Jézus valóban feltámadt! Él! – Valóban így van, mondták tízen, és megjelent Simonnak. Amint ezt mesélték lelkesen, hirtelen mintha minden megváltozott volna. Ott állt a kis csapat közepén valaki, aki nem zörgetett, akinek nem nyitottak ajtót, mégis belépett. Megrémült az apostolok testülete, mert a régi beidegződések erősen működtek még bennük, és a reggel óta záporozó élmények sem használtak idegeiknek. Ez a valaki csak szellemkép lehet, akitől félni kell. Nem szellem, test nélküli túlvilágra költözött emberlélek állt közöttük, hanem maga a Mester, Jézus Krisztus. Tudta, mit gondolnak, ismerte babonás félelmeiket. Ezért rögtön köszöntötte őket az ősi szavakkal: „Békesség nektek!” (36) A békesség azonban nem költözött beléjük olyan egyszerűen. Túl sok volt az ellentétes tapasztalat, és az elvesztett hitet nem könnyű visszakapni. Az kegyelem, nagyobb kegyelem, mint megkapni első ízben. Jézus tudja ezt nagyon jól, ezért kérdez: „Miért rémültetek meg, és miért támadt kétely a szívetekben? Nézzétek meg a kezemet és lábamat, hogy valóban én vagyok! Tapintsatok meg, és lássátok, mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van”. (38-39) Idézzük fel az igazság megismerésének három lehetséges módját: 1. érzékeinkkel megtapasztaljuk a mellettünk lévő fizikai dolgokat. 2. Az érzékeinkkel megtapasztalt dologból eszünkkel tudunk következtetni 3. Ha nincs érzéki tapasztalat, következ-

tetni sem lehet; ha ilyenkor van valaki, aki ismeri azt, mit én is ismerni szeretnék, az illető megbízható, akkor elhiszem neki, amit mond. Jézus ott áll, látják, kezét-lábát megnézik, megtapintják, sebeit megsimogatják. Élő test. A sebek kivételével éppen olyan, mint ahogy három éven át naponta rengetegszer látták. Ez tehát Jézus teste. Az, amelyik szegekkel átverve a kereszten függött. Ott függött holtan is. Most pedig él. Ehhez fel kellett támadnia, hogy újra élhessen. Ha pedig feltámadt a maga erejéből, akkor az emberségével egyesült istensége művelhette ezt. Következésképpen tehát ez a Jézus valóban Isten. Íme: sokrétűen tapasztalják az élő embertestet, látták holtan, most látják, tapasztalják élve, következtetnek feltámadásáról és istenségére. Ő tehát a megígért Messiás, aki halálával és feltámadásával megváltotta a világot. Minderre szükségük volt, mert ők nem a hitükkel kell, hogy elfogadják Jézus feltámadását, mert az összes többi ember az ő tapasztalatukra és becsületes tanúságukra, sőt vértanúságukra fog hinni Benne. Az ökumenikus imahét eseményein részt vevők valamennyien erős hittel hiszünk Jézus feltámadásában. Ez az egyetlen biztosítékunk, hogy jó úton járunk, hitünk révén valóban részesei vagyunk feltámadása erejének és dicsőségének. Az apostolok látták, érintették, Mária Magdolnát néven szólítva győzte meg Jézus. Az apostoloknak szólt: Nézzetek meg! Mi az ő tapasztalatukra támaszkodva hiszünk, de azért nekünk is marad valami közvetlen tapasztalatunk: az Eukarisztia. A hittel és értelemmel megismert eukarisztikus Jézus a szívünkbe szállva kifejti isteni erejét, megnyugtat, erőt ad a jóra, a gyengülő hitet megerősíti, a szenvedést megkönnyíti, a munkában és házi szolgálatban megfáradt szíveket eltölti a maga szeretetének tengeréből fakadó energiákkal. Szent János evangéliumának hatodik fejezetéből élénk száll Jézus egyik legnagyobb ajándékának szeretettel teljes, de egész hitet követelő üzenete, amelyet elutasítani igen veszélyes. „Én vagyok az élet kenyere”. (Jn 6,48) Feleljük a hívő Péterrel: „Uram, kihez mennénk? Az örök élet igéi nálad vannak. Mi hittünk...” (68)

Nyolcadik nap

„Van-e itt valami ennivalótok?”

Ter 18,1-8: „Én meg hozok egy falat kenyeret, hogy felüdüljeteK,”

Zsolt 146: „Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, kenyeret ad az éhezőknek”

Róm 14,17-19: „Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békességet és egymás építését szolgálják.”

Lk 24,41-48: „Akkor megnyitotta az értelmüket, hogy értsék az Írásokat”

„Mivel azonban még mindig nem hittek, és csak csodálkoztak, azt mondta nekik: Van itt valami ennivalótok? Erre adtak neki egy darab sült halat. Elvette, és a szemük láttára evett belőle”. (41) Jézus nagyon komolyan megalapozta tanítványai hitét: Igazolta, hogy él, ugyanabban a testben él, amelyben földi élete során élte emberi életét, amelyet megostoroztak, kereszttel terheltek, majd a keresztre felfeszítettek. Ez a test gyötrődött, haldokolt, majd meghalt, azaz eltávozott belőle Jézus emberi lelke. Láták temetését is jó néhányan. A feltámadáskor helyrehozott testi épség és a túlvilági létre átalakított embertest őrzi az azonosító jeleket: a szegek és a lándzsa nyomát. Jézus talán mosolygott is azon, „amikor még mindig nem hittek” a hit és üdvös tanítás jövődjő nagymesterei. Emberek, akiknek az épp testéhez hozzátartozik az étkezés. Jézus talán nem magyarázza nekik mélyebben, hogy a feltámadt testnek semmi szüksége nincs ennivalóra, de ha enni vágyik, tud is enni és lesz mit ennie odafenn is. Abból az ételmaradékból kér, amit vacsorakor hagytak meg. Amíg eszik belőle, minden falatnál biztosabb lesz a helyreállt hit. És megszűnik a titkos félelem utolsó maradványa is: amit látnak, az valóban nem Jézus elszállt lelke. Jézusnak valóságos gyomra van, tehát bizonyosan feltámadottan egész testben él újra. Számomra van még egy másik mondanivalója is ennek az jelenetnek. Jézus juttatta: eszembe élete nagy örömeként készült az első kenyérszaporítás után a kafarnaumi nagy kinyilatkoztatásra: „Én vagyok az élet kenyere. Ez a mennyből alászállott kenyér, hogy aki ebből eszik, meg ne haljon. Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállt alá. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké él. A kenyér pedig, amelyet én adok, az én testem a világ életéért”. (Jn 6,48.50-51) A Gondviselés rendjében

nincsenek véletlenek. El kell gondolkodnunk, hogy az idei imahét alapigéjeként megjelölt emmauszi tanítványok történetével mit akart üzeni nekünk közös gazdánk, Jézus Krisztus? Az a háromszög, amely az utolsó vacsora termétől az emmauszi út találkozó pontján keresztül az emmauszi vacsoraasztalig, majd vissza a nagy ajándék terméig kialakult, öleljen bele minket a Szentháromság titkába, hogy végre egyek legyünk az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben.

A KRISZTUS-HÍVŐK EGYSÉGÉÉRT

Ökumenikus imahét – 2011. január 16-23

„*kitartottak az apostolok tanításában*” (ApCsel 2,42)

Kedves Testvérek!

Minden fontos emberi közösségnek vannak alapelvei és tudatában van a saját történetének. A Krisztushívők közösségének, Krisztus Egyetemes Egyházának az első nyilvános megjelenése a pünkösdkor Jeruzsálemben létrejött ösgyülekezet. Azok alkották e gyülekezet magját, akik elfogadták Péter apostolnak a Szentlélektől sugallt tanúságtételét arról, „hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek” (ApCsel.2,36) Akik ennek a beszédnek a hatására megtértek és megkeresztelkedtek azok alkották az első népes gyülekezetet, az ősegyházat. Az ősegyház kifejezés nem csak a közösség korára, hanem arra a tekintélyére is utal, amely ma is érvényes a következők szerint. „Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban” (ApCsel. 2,42) Ez az egyszerű leírás Krisztus híveinek, tanítványainak a minősített összetartozását hangsúlyozza egy minősített részvétel által. Ez a különleges részvétel azt jelenti, hogy akik Krisztushoz tartoznak, azok egymáshoz is tartoznak. Az összetartozásnak alapja, eszköze és célja a Krisztusajándékaiban való részesedés. Részvétel a hiteles, apostolok által megőrzött és megosztott tanításban s ez alapján részvétel egy anyagi és szellemi valamint érték- és imaközösségben. Akik pedig így tartoznak egybe, azok Krisztushoz is tartoznak. Ez az egyház lényege, küldetése és nagy ajándéka ma is. Az emberi társadalom globalizálódása és atomizálódása a maga dialektikus egységében egy szinte teljes mértékben reménytelen jövőképet fest. Ezzel szemben nekünk a krisztusi hitben és szeretetben, a Vele és egymással való egyetemes közösségben lehet bizonyosságunk a megmaradásról és a megváltásról. Ez az egyetemes, időben és örökkévalóságban egyaránt érvényes közösség pedig áldott gyümölcsöket hoz életünk minden területén. A széthulló családok, a bizalmatlan munkahelyi légkör, egy nem-

zet érdekek mentén történő elherdálása, földrészek és nemzetek közötti feszültségek diadalmaskodása, a természet és a társadalom sóhajtozása mind-mind gyógyulást meríthet abból a közösségből, amelyet Krisztus kegyelme és szeretete határoz meg. Az ez évi Imahét estéin az ősegyház közössége elevenedhet meg, ha együtt figyelünk az apostolok tanítására és együttélmélkedjük át, hogy hogyan is történt ez az első pünkösd után. Erő töltötte el a tanítványokat, a Szentlélek ereje. Ezt kell sugározni ma is mindenhol, ahol az összetartozók a bűnös gyarlóság miatt széthullnak. Hisszük, hogy Krisztusban való egységünk megélése jótékony hatással lesz magunkra, egyházunkra és nemzetünkre egyaránt s kihat arra az európai népek közösségére is, amelynek elnökségét éppen az Ima hetünk napjaiban veszik át országunk vezetői. Az ősegyház tagjaihoz hasonlóan mi se fáradjunk bele a tanításba, az áldozatos közösség gyakorlásába és az imádságba. Ez hozzon áldást az újesztendőben mindannyiunknak.

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás,
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

Dr. Szabik Imre ny. püspök,
A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

Első nap

A jeruzsálemi egyház

Joel 2, 21-27; 3, 1-5: „Azután kiárasztom majd lelkemet minden emberre”

Zsoltár 46: „A Seregek Ura velünk van ”

ApCsel 2,1-12: „Amikor pedig eljött a pünkösd napja”

Jn 14, 15-21: „Az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphatja meg”

Az illetékes főpásztorok megírták az imahétre hívó körlevelet. Akikre a vezetés súlyos felelőssége hárul, azoknak bizony nagy feladat a krisztushívőket közös imára összegyűjteni. Különösen abban a korban, amelyik már hinni sem tud. A lelke mélyén nemcsak nem akar, de nem is vágyódik egy lenni Jézus Krisztusban Vele, Atyjával és a Szentlélekkel. Bennem

riasztó sikoltásként él immár fél évszázada boldogemlékű XII. Pius pápa legfőbb pásztori üzenete: „Európa missziós terület” Nagyon jól tudjuk, hogy az első pápa, Szent Péter milyen nehéz szívvel szánta rá magát, hogy Heródes börtönéből angyal által csodálatos módon kiszabadulva még azon éjjel elinduljon Antióchia felé. A történelem nem véletlenből áll: a feltámadás utáni beszélgetések alkalmával az Egyház sorsának alakulása egész biztos szóba került. Krisztus első földi helytartója ekkor már határozott utasítást kaphatott arra, hogy a kereszténység központja Róma legyen. (ApCsel 1,3) Az Ószövetség, a megváltás helyét később óriási erőfeszítésekkel sem tudta a pogányoktól megvédeni. A kereszténység központja: „Hol Szent Péter sírba téve”. Fél évszázada az egykori keresztény kontinens pápai ítélettel missziós terület. Néhány éve döbbenet láttam Európa térképét, amint a sötét szín árnyalataival érzékeltették az országok vallásosságát. Tudtam, hogy Nagy Szent Gergely pápa boldog jövendölése a római rabszolgapiacon megsemmisült. Az eladó csinos, szőke fiatalembereket megkérdezte: „Qui estis vos? Nos sumus angli. Si estis angli, sitis angeli!” Kik vagytok ti? Angolok vagyunk. Ha angolok vagytok, legyetek angyalok! Az egyesült Európa hihetetlen öntudattal tiltakozik, hogy alapokmányában a kereszténységről, főleg magáról Krisztusról szó ne essék. Európát, a kereszténységet, mi magyarok védtük ezer évig. Most az első imatalálkozón menjünk lélekben az őskereszténység nyomait keresni, de aztán a hazánkat imával mentő milliányi magyar fogjon össze, és imádkozzék, hogy Európa újra keresztény legyen, és minden keresztény az legyen, aminek újra nevezhetjük: Keresztény!

Imádkozzuk kereszténységünk egységéért Szent Ferenc atyánk imáját!

Uram, tégy engem békéd eszközévé, hogy szeressek ott, ahol gyűlölnek, hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak, hogy összekössek, ahol szétvágás van, hogy reménységet keltsek, ahol kétségbeesés kínoz, hogy fényt gyújtsak, ahol sötétség uralkodik, hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik. Ó, Uram, segíts meg, hogy törekedjem nem arra, hogy megvigasztaljanak, hanem, hogy én megvigasztaljak, nem arra, hogy szeressenek, hanem arra, hogy szeressek. Mert aki így ad, az kapni fog, aki elveszíti magát, az talál, aki megbocsát, annak megbocsátanak, aki meghal, az fölébred az örök életre.

Második nap

Sok tag egy test

Iz 55, 1-4: „jöjjetek a vizekhez”

Zsolt 85, 8-13: „Mert közel van a szabadulás az istenfélőkhöz”

1Kor 12, 12-27: „hiszen egy Lélek által egy testté lettünk a keresztséggel”

Jn 15, 1-3: „Én vagyok az igazi szőlőtő”

A felelős elöljárók a második napon Izajás próféta könyvéből választottak alapigét, amely megragadja, az okos gazdászok figyelmét mintha anyagi gondjaink megoldásától várnánk a vallásos, a lelkieket szolgáló tanítasok előkészítését. „Ó, ti szomjazók mind, jöjjetek a vizekhez, és akiknek nincs pénzetek, jöjjetek, vegyetek gabonát és egyetek! Jöjjetek, vegyetek gabonát pénz nélkül, és vételár nélkül bort és tejet!”. (Iz 55,1) Izajás próféta az Ígéret földjén lakott. Ezt a földet választotta az Úr, és erre mutatott előre, mint nagy ajándékra, amikor Ábrahámot barátjául fogadta. Ezzel biztatta: „Menj ki földedről és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok majd neked! Nagy nemzetté teszlek, és megáldalak, s naggyá teszem neved, és áldott leszel. Benned nyer áldást a föld minden nemzetsége”. (Ter 12,1-2.4) Az a földvonzó volt Ábrahámnak, bár semmi tulajdont nem kapott belőle, csak majd az utódok, a naggyá nőtt jövő nemzedék örökli. Azt a földet ígérte neki az Úr, amelyet fél éven át ver az eső, a másik félévben viszont szinte sosincs csapadék. Ezerkétszáz év múlva, Izajás korában Jeruzsálemet csak úgy tudták ivóvízzel ellátni, hogy hosszú csatornát építettek és a hegyek vizét azon vezették be a városba. Mi volt a vonzerő, mi volt a biztosíték Isten ki választott népének, amiért lelkesedni lehetett? A hit az egyetlen élő Istenben, akinek a szava garancia: ha bennem hisztek, ezen a földön is jól fogtok élni, mert az én hatalmam végtelen. Ha pedig eltértek útjaimról, eleszem az éltető vizet, meglátjátok, mire mentek nélkülem. Izajás jól ismerte ezt a víznélküli nyomorult életet. Illés próféta élete nagy tanítóerő volt. Amikor Jezabel, a bálványimádó királyné megölette Illés próféta tanítványait, Illés ezt jelentette ki: „Az Úrnak, Izrael Istenének életére mondom, akinek színe előtt szolgálók, hogy nem lesz ezekben az esztendőkből sem harmat, sem eső, csak majd szám szavára”. (1Kir 17,1) Három és fél évig tartott az iszonyú szárazság, amíg

a királyné bálványát le nem rombolták és a bálványpapokat ki nem irtották a Kármel hegyen. (18). Lett azonnal zuhogó eső, amint a nép megvallotta: „Az Úr az Isten! Az Úr az Isten!” (18,39) Nekünk, magyaroknak ölünkbe hullott Isten kezéből a gyönyörű magyar föld, az igazán tejjel-mézszel folyó Kárpát-medence. Az emberi gazság tudott olyan nyomort előidézni, hogy a szegény napszámos ember, Tiborc, így panaszkodhatott Jézus templomában: Amikor az apát úr Isten jóságáról beszél, a korgó gyomornak a mennyország sem jön szép színben közel. Viszont ha Isten dicsőségére és embertestvérei javára fordítja gyermeke, az ember az Isten ajándékát, akkor Jézus szerint a mennyország áldott bősége várja: „Azután megmutatta nekem az élet vízének folyóját, amely ragyogó volt, mint a kristály, és Isten és a Bárány királyi székéből fakadt. Utcája közepén és a folyó mindkét partján az élet fája volt, amely tizenkétszer terem gyümölcsöt, minden egyes hónapban meghozza a maga gyümölcsét; és a fa levelei a nemzetek gyógyulására szolgálnak. Nem lesz többé átok a városban, hanem Isten és a Bárány királyi széke áll benne, és szolgálai szolgálnak neki. Látni fogják az ő arcát, és homlokukon lesz az ő neve”. (Jel 22,1-4) Kik ezek? „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám pedig a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, amely nem hoz rajtam gyümölcsöt, lemetsz, és minden termőt megtisztít, hogy többet teremjen. Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet mondtam nektek”. (Jn 15,1-3) Mit mondott Jézus? „Az az én parancsom, hogy szeresétek egymást, ahogy én szerettelek titeket”. (12)

Harmadik nap

Egységben az apostolok tanítása által

Iz 51, 4-8: „hallgassatok rám nemzetek!”

Zsolt 119, 105-112: „Lábam előtt mécses a te igéd ”

Róm 1, 15-17: „szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni”

Jn 17, 6-19: „Kijelentettem a te nevedet”

Izajás próféta Júda területén élt és működött a Kr.e. VIII. században. Amikor meghívását kapta, a mennyországi templomba ragadta látomása. Saját szavai szerint megrémült, amikor rádöbbsent, hogy ha nem is Isten lényegét látja, de látja azt a ragyogást, amelyet Isten léte árasztott ki a templom Szentek Szentje függönnyel elzárt ablaktalan helyiségében a szövetség szekrényének aranylemeze felett a két kerub szobra között. A mennyei templom mozgó étellel volt tele: Isten trónja előtt repdestek a hatszárnyú szeráfok, állandóan hangzott kiáltásuk egymás felé: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, betölti az egész földet dicsősége!” (Iz 6,3) Úgy érezte, rengegni kezdenek a templom alapjai, de leginkább saját lelke rendült meg: Ebben a szentséges környezetben van ő is jelen: „Jaj nekem, végem van! Mert tisztátalan ajkú ember vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom, mégis a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim”. (5) Erre várt az egyik szeráf. Csípővassal kezében az oltárhoz repült, felcsípett egy szem parazsat, majd ott termett Izajás mellett. „Hozzáértette a számhoz, és így szólt: Íme, ez megérintette ajkadat és eltűnt a bűnöd, vétkeid bocsánatot nyert. Majd hallottam az Úr hangját, amint mondta: Kit küldjek el, ki megy el nekünk? Ekkor azt mondtam: Íme, itt vagyok, engem küldj!” (7-8) A mennyországi templom ma is ugyanaz. A Szentlélek sem változott, sőt a szeráfok sem. Az imahét mai találkozására szent szöveget kereső főpapok nem mehetnek a nem létező jeruzsálemi templomba, hanem csak az égi trón elé, ahol újra némi változás van: „Íme, a trón és a négy élőlény között és a vének között a Bárány áll mintegy megölve. Hét sarva és hét szeme (volt), amelyek Istennek az egész földre küldött hét szelleme”. (Jel 5,6) Most már nem a történelem egyéb titkait rejtő hét pecsétetes irattekercset kell felnyitnia Bárányunknak, hanem azt a titkot megláttatni velünk, hogy az ezer és az ötszáz éves egyházszakadások sebei hogyan gyógyíthatók? Íme, a keresők

a 119. zsoltárban lelték meg a választ: „a te igéd lámpás a lábamnak, s ösvényeimnek fényessége. Esküszöm és fogadom, hogy megtartom igazságos döntéseidet. Teljes megalázás ért engem, Uram, kelts életre, amint megígérted. Leld, Uram, kedvedet szám önkéntes fogadalmaiban, és végzéseitekre taníts meg engem. Életem kezemben hordom szüntelen, de törvényedet el nem felejttem. A bűnösök tört vetnek nekem, de rendeleteidről el nem tévelyedtem. Örökségül nyertem parancsolataidat mindörökké, ezért szívem bennük leli örömét. Törvényeid megtartására hajlítom szívemet mindig és mindörökké”. (Zsolt 119,105-112) Szent Pál is örömmel adja jó tanácsát: „Ezért, ami engem illet, megvan bennem a készség, hogy hirdessem az evangéliumot nektek is, rómaiaknak. Nem szégyellem ugyanis az evangéliumot, mert Isten ereje az mindenkinek az üdvösségre, aki hisz, elsősorban a zsidónak, aztán a görögnek. Mert Isten igazsága nyilvánul meg benne, amely a hitből hitre vezet, amint írva van: Az igaz a hitből él”. (Róm 1,15-17) Végül valóban meg kell szólalnia magának, Urunk Jézusnak a szeretett tanítvány tolmácsolásában: „Megismertettem nevedet az emberekkel, akiket a világból nekem adtál. Ők a tiedek voltak, és nekem adtad őket, s ők megtartották a te szavadat. Most már megtudták, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van, mert az ígéretet, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik; ők elfogadták, és valóban felismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem”. (Jn 17,6-8)

Negyedik nap

Javaink megosztása egységünk jele

Iz 58, 6-10: „Oszd meg kenyeredet az éhezővel”

Zsolt 37, 1-11: „Bízzál az Úrban és tégy jót”

ApCsel 4, 32-37: „mindenük közös volt.”

Mt 6, 25-34: „keressétek először Isten országát”

Isten az embert közösségi lénynek teremtette. Az első férfit, Ádámot és az első nőt, Évát ő alkotta hibátlannak, egészségesnek, csodálatos értelmi és akarati képességgel. Ádám egyedül volt kis ideig, a javak teljességével rendelkezett. Amikor eléje sorakoztatta a föld összes állatát, tulajdonába adta ünnepélyesen a sivatagban elkészített négy folyó öntözte oázist, egyáltalán nem volt megelégedve a helyzetével. Ezért jegyezte meg, hogy eddigi munkássága tervei megvalósításának csak a kezdete. „Azt mondta továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül van: alkossunk hozzá illő segítőt is!” (Ter 2,18) Itt az Úr nyilván nem cselédekre gondolt, akik elvégzik a munkát a szépen kialakított otthonban, az állatok gondozását ellátják, megmunkálják a földet, és akkor a gazda első szava az lesz hozzájuk: Gyere gyorsan, ülj az asztalhoz! (Lk 17,7) Isten itt a jövőre gondolt, és a család gyerekeire, akiket el kell tartani, meg kell osztani velük lakást és kenyeret, de ez nem az önkifosztás jele, hanem a szeretet. A téma kijelölői Izajás könyvéből idézik a sokoldalú példákat. A mi szívtelen környezetünk, az utóbbi hatvan év alatt mindent elvevő adóztatók, a maradékot elharácsoló „megszorítók” nem a mi krisztusi köreinkhez tartoznak. Nagyon okosan énekl meg tennivalóinkat a 37. zsoltár: „Ne irigykedj az elvetemültekre, ne féltékenykedj a gonosztevőkre. Mert mint a fű, csakhamar elszáradnak, s elfonnyadnak, mint a zöldellő növény. Bízzál az Úrban s a jót cselekedd, akkor a földön fogsz lakni, és betelsz hűséggel” (Zsolt 37,1-3) Az Apostolok Cselekedeteiben ámulva olvassuk az első keresztényekről: „a hívek sokaságának pedig egy volt a szíve-lelke. Egyikük sem mondott semmit sem a magáénak a birtokából, hanem mindenük közös volt”. (ApCsel 4,32) „Nem is volt közöttük senki szűkölködő, mert mindazok, akiknek földje vagy háza volt, eladták, és az eladott dolgok árát elhozták, és az apostolok lábához tették. Mindenkinek

annyit osztottak ki, amennyire kinek-kinek szüksége volt”. (34-35) Persze, ezt csak istenes alapon lehet így intézni. A XIX-XX. Században kitalálták ennek istentelen ellentétét: Isten létét letagadták egyesek, bizonyos közösségek nevében mindenkitől mindent elvettek erőszakkal, és a begyűjtött holmit szétszították a bennfentesek között. Ismét mások más módszerekkel csinálták ugyanezt. A pénzügyes forgatásával mindenkit kiforgattak mindenéből. Erre adtak neves közgazdászok komoly ellenötletet: Mind a kapitalista, mind a szocialista pénzügyi alapot ki kellene iktatni a gazdaságból, és át kellene térni a római katolikus pápai szociális körlevelek ajánlására. Mert minden eddigi gazdasági rendszer alapja a pénz. A pénz szívtelen, mindent busásan leföloz, és nem érdekli a pénze vesztett szerencsétlenek sorsa. A katolikus Egyház ajánlata: a gazdaság alapja legyen az ember. Ha bajba kerül, kapjon közösségi segílyt, hogy talpra tudjon állni, aztán dolgozzék és tartsa el családját. Éljen! Urunk, Jézus megadta a keresztény gondolkodás igazi alapját már kétezer éve: „Ne aggódjatok az életetekért, hogy mit egyetek, se a testetekért, hogy mibe öltözködjetek. Nem több az élet az ételnél, a test pedig a ruhánál? Nézzétek az ég madarait: nem vetnek, nem aratnak, csűrökbe sem gyűjtenek, és a ti mennyei Atyátok táplálja őket. Nem értek ti sokkal többet ezeknél?” (Mt 6,25-26) Az emberek nagy részének nincs komoly istenhite és bizalma, és nem érti, hogy csak az önzetlenül másokért élő embernek van örök, de még földi boldogsága is.

Ötödik nap

A kenyér reményteljes megtörése

Kiv 16,13b-21a: „ez az a kenyér, amelyet az Úr adott nektek eledelül”

Zsolt 116, 12-14; 16-18: „Hálaáldozatot mutatok be neked”

1Kor 11, 17-28; 23-26: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”

Jn 6, 53-58: „Ez az a kenyér, ami a mennyből szállt alá”

Éhesnek lenni kellemetlen állapot. Ha tudja az ember, hogy azért vagyok éhes, mert itt a megszokott étkezési idő, akkor könnyedén vigasztalódik az éhes gyomor, de ha sokáig várni kell, akkor már központi, minden másra átvillogó gond lesz belőle. Ha pedig tudjuk, hogy lesz ugyan étkezés a szokott időben, de már napok vagy hetek óta tartalmatlan az étel, most sem lesz másként, igazán most is éhes maradok: akkor az éhezés minden mást háttérbe szorít. A második világháború után egy évig így éltünk. Nem lázadoztam, de jobban megértettem a vándorúton járó zsidókat: „Zúgolódott ekkor Izrael fiainak egész közössége Mózes és Áron ellen a pusztában. Azt mondták nekik Izrael fiai: Bárcsak meghaltunk volna az Úr keze által Egyiptom földjén, amikor húsos fazekak mellett ültünk és jóllakásig ettünk kenyeret”. (Kiv 16,22-3) Ők pedig Istennek panasztolták el, hogy rajtuk csattan az ostor. „Azt mondta erre az Úr Mózesnek: Íme, én majd kenyeret hullatok nektek az égből! Menjen ki a nép, és szedjen egy-egy napra valót.” (4) „És történt este, hogy fűrjek szálltak fel és ellepték a tábort, reggel pedig harmat szállt le a tábor köré”. (Kiv 16,13) Ez a régi történet jutott eszébe Izrael fiainak, amikor Jézus a Tibériás tengerén túlra ment. Ott hatalmas tömeg, ötezer férfi és legalább ennyi asszony és gyerek gyűlt össze Jézust hallgatni. Az Úr megvendégelte őket abból az öt kenyérből és két halból, amijük volt. Amikor mindenki jóllakott, Jézus kosárba szedette a leesett kenyérdarabokat: megtelt tizenkét kosár. Az emberek fellelkesültek. Királlyá akarták kikiáltani a Mestert, hogy új Mózesként ismétlje ezt a csodát napról-napra. Jézus azonban csónakba ültette tanítványait, maga pedig felment a hegyre egyedül. Neki nagyobb célja volt. Élete nagy-nagy ajándékát akarta megígérni az embereknek. Az aznapi csodálatos kenyérszaporításnál még nagyobb csodát készült bejelenteni. Erre mutatott aznap és másnap minden tette és minden szava.

Az apostolok hiába eveztek, a hullámok visszavetették a csónakot. Hajnalban utánuk indult gyalog sétálva a víztükör felszínén. A tanítványok szellemnek nézték, de amikor hangjáról megismerték, Péter is sétálni vágyott a vízen, de megijedt a nagy hullámtól, Jézusnak kellett kiemelnie a vízből. Aztán Jézus beült a csónakba, és mire evezőhöz nyúltak, a bárka egy pillanat alatt kifutott a távoli partra. Reggel valamennyien bementek a zsinagógába. Sokan odaérkeztek az előző napi vendégek közül. Keresték a kenyérszaporító Jézust. Ő ezt tudta, de gyorsan kiábrándította őket: kenyeret a Teremtő normái szerint szántva, vetve, aratva, őrölve, dagasztva, ropogósra sütve kell fogyasztani. Ehhez mindenki érthet. Ő egészen mást akar: Ő nem Ezekiel, nem akarja az emberi keblekből kivenni a kőszíveket. Ő a kenyeret, a lényegét, csak a lényegét isteni erejével át akarja változtatni saját testévé, be akar menni minden embertestbe a kenyerezés módján, és ott belül akarja minden kegyelemmel átítatni a gyarló szívet, hogy isteni életre kapjon elég erőt. A hajnali séta a víz tükrén igazolja, hogy el tudja venni a teste súlyát és ezzel együtt teste tömegét, az előző napi csodálatos kenyérszaporítás igazolja, hogy teste anyagát annyira tudja szaporítani, amennyi igénylő várja. „Bizony, bizony mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az Ő véré, nem lesz élet tibennetek. De aki eszi az én testemet és issza az én vére, annak örök élete van és én feltámasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem valóságos étel, és az én vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet, és issza az én vére, az bennem marad és én őbenne. Amint engem küldött az élő Atya, és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, az is általam él”. (Jn 6,53-57)

Hatodik nap

A cselekvésre indító imádság

Jón 2, 1-11: „Az Úrtól jön a szabadulás”

Zsolt 67, 1-7: „Magasztaljanak a népek ó Isten”

1Tim 2, 1-8: „tartsatok könyörgéseket minden feljebbvalóért”

Mt 6, 5-15: „jőjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod!”

Szerencsés választás a rengeteg lehetőség közül Jónás próféta imáját jelölni az elősegítő imák közül. Jónás személye körül a modern szentírásstudományban elég sok a történetiségét tagadó vélemény, mint ahogy nem kevés a kritika az ökumenikus mozgalmakat illetőleg sem. Csaknem ezer éve keresik a valós megoldást eleink, keressük mi is, akik valamilyen szinten ismerjük és kezelni próbáljuk a tényeket, amelyek kétség kívül annyira merevek, hogy Jézus utolsó vacsorai rimánkodása – legalábbis számomra – rettenetesen nagy vád ellenünk. Dunántúli városban három keresztény felekezet lelkipásztorai közismerten jó barátságban éltek. Talán tizennyolc éve protestáns kollégám ezzel a gondolattal kezdte prédikációját az ökumenikus imahét elején: „Kedves Hívek! Megvalósítottuk a szeretet egységét. Többre nem is számíthatunk. Nagyon szeretném, ha komolyan vehetnénk az oikumenét. Ezért Jézus mellé kell állnunk, hogy egyforma közletről érezze mindegyikünk szívét, és ennek a következményeit mindegyikünk egyszerre élje át. Úgy, mint Jónás a süvöltő szelet, a harsogó hullámokat, a fojtogató víztömeget és a saját lelkiismeret furdalását a hal gyomrában: „Szorogatósból az Úrhoz kiáltottam és ő meghallgatott engem; az alvilág gyomrából kiáltottam, és te meghallgattad szavamat. Belevetetél a mélységbe, a tenger közepébe, és az ár körülvevett engem. Valamennyi örvényed és hullámod összecsapott felettem. Azt mondtam: Elvetettél szemed elől! Bárcsak látnám ismét szent templomodat! Körülvettek engem a vizek egészen a torkomig, bekerített engem a mélység. Fejemet elborította a hínár, lesüllyedtem a hegyek alapjáig. Örökre összecsukódtak fölöttem a föld zárai, de te kihúztad a gödörből életemet, Uram, én Istenem! Mikor gyötrődött bennem a lélek, az Úrra gondoltam, és imádságom eljutott hozzád, szent templomodba. Akik a hiábavaló semmiségekhez, bálványokhoz ragaszkodnak, elveszítik boldogságukat. Én azonban

Hetedik nap

Élet- feltámadás-hitben

hangos hálaadással áldozom majd neked, és megadom, amit fogadtam; az Úrtól jön a szabadulás. Ekkor az Úr parancsára a hal kihányta Jónást a szárazra”. (Jón 2,3-11) Ha sikerülne együtt ez a menekvés, micsoda öröm töltené be az eget és földet! A zsolttáros talán bővebben járta Isten belső útjait, kövessük alázattal az ő módszerét: „Irgalmazzon nekünk Isten és áldjon meg minket! Ragyogtassa arcát felettünk, hogy megismerjük utadat a földön, minden nemzet lássa szabadításodat.” (Zsolt 67,2-3) Bizony, vissza kell térnünk a régiek bölcsességéhez: a mélységes alázat nagyon szükséges ma is minden bűnbánathoz, és Isten arcáról ragyognia kell a kegyelemnek ahhoz, hogy a mi erőfeszítésünk eredményes legyen. Tudjuk jól, hogy a kegyelem Isten természetfeletti ajándéka. Ajándék, amit kiérdemelni nem lehet, tehát alázattal kérni kell. Viszont a mi természetes emberi erőnk, imádságunk is csak Isten kegyelmével tud felemelkedni a föld színéről Isten közelébe, hogy gyermeki bizalom és isteni erő megteremje a hitet, amely fel tud vinni Atyánk körébe. A hit óriási erő, mondja Jézus: „Mert bizony mondom nektek, ha csak akkora hitetek lesz is, mint egy mustármag, és azt mondjátok ennek a hegynek: menj innen oda, elmegy, és semmi sem lesz nektek lehetetlen”. (Mt 17,20-21)

Iz 60, 1-3; 18-22: „Isten szabadítását nevezed kőfalaidnak, és dicséretét kapuidnak”

Zsolt 118, 1; 5-17: „Nem halok meg, hanem élek”

Róm 6, 1-11: „eltemetkeztünk vele a halálba, hogy új életben járjunk”

Mt 28, 1-10: „Jézus így szólt hozzájuk: ne féljetek!”

Az Ószövetségben a feltámadás gondolata nem igazán volt életet beara-nyozó hit. A pogányok egyszerűen nagyot nevettek, amikor Szent Pál Athénben tartózkodott és elámult a város bálványimádásán, beszélni kezdett az embereknek a keresztény reményről, az élet értelméről, a megváltás örömhíréről, és arról, hogy a Jézusban elhunytak feltámadnak a sírból a világ végén. A görögök komoly filozófusok voltak. Keresték az élet értelmét az emberi ész természetes képességeivel. Filozófiájuk egyre tisztult, de az emberi élet vigaszául adott kinyilatkoztatást nem ismerték. Ez nem volt csoda, hiszen nem kaptak olyan kinyilatkoztatásokat, mint Ábrahám utódai. Igaz, a feltámadás gondolata Izajás korában nem volt igazán vigasztaló erő. Amikor Hiszkija királynak Izajás prófétával megüzente az Úr: „Rendelkezz házadról, mert meghalsz, nem maradsz életben! Erre Hiszkija a fal felé fordította arcát és imádkozott az Úrhoz”. (Iz 38.1-2) Zokogó imája élete folytatását kérte, nem lelkes köszönet volt azért, hogy meghalhat és aztán fel is fog támadni új életre. Hogyan érthették volna az athéniak az ismeretlen idegennek szavát. Igaz, elcipelték a viták terére, az Areopá-guszra, hogy a tudományos érdeklődés szent helyén hallják meg ezt az újdonságot, de végül harsányan kinevették Pált. (Ez 37,1-14) A babiloni fogságban sínylődő zsidó foglyok sem a halottak feltámadásáról kértek felvilágosítást, hanem arról, mikor mehetnek haza Jeruzsálembe. Isten nagylelkűen azt mutatta be nekik, hogy eljön majd a hazatérés ideje is, de sokkal nagyobb ajándékot is kap a zsidóság, velük a hívők tömege a világ végén az általános feltámadáson. (Ez 37,1-14) Amikor az apostolok rémül-döztek Jézus szenvedéseinek első megjövendölése alkalmával, megdöb-benve hallgatták, hogy meg is kell halnia, és egyetlen örömkönny nem hullott szemükből, hogy nem baj, ez így jó, mert utána feltámadok. Annyi-

ra lehetetlennek tartották Jézus halálának háromszori megjövendölése után is az ő győzedelmes feltámadását, hogy a nagypénteki kínhalál után valamennyien elvesztették Jézus istenségébe, megváltói küldetésébe vetett hitüket. Egyedül édesanyja, Szűz Mária hite maradt sértetlen. Jézus istenségének, messiási küldetésének, megváltásunk megtörténtének hatalmas bizonyítéka a halálból való feltámadása. Mivel ezt a bizonyítékot nem tárhatja minden ember elé a történelem folyamán, ezért volt szüksége apostolai tökéletes meggyőzésére. Halálát sokan látták. Temetésén is többen részt vettek. Ez annyira biztos tudatot jelentett mindenkinek, hogy az asszonyok húsvét reggel kenetekkel bőven ellátva indultak keresni a halott Jézus sírját, hogy pótolják a nagypénteki sietség miatt elmaradt temetési szertartásokat. Az emmauszi tanítványokat Jézus órákon át oktatta az Ószövetség írott szövegei alapján, hogy Jézus halálának így kellett bekövetkeznie a megváltás miatt. De fel is kellett támadnia, mert senki nem hinné el különben, hogy Ő a Megváltó. Az úton felmelegedett hitetlenségük konok fagya, Jézust pedig élve, az utolsó vacsorát megismételve felismerték. Ugyanígy meggyőzte apostolait is személyesen két látogatáson. Nekünk pedig az ő tapasztalatuk, személyes megnyilatkozásaik és vértanúi haláluk adnak teljes bizonyosságot az üdvözítő hithez.

Nyolcadik nap

Meghívás a kiengesztelődszolgálatára

Ter 33, 1-4: „Ézsau eléje futott, megölelte és sírtak”

Zsolt 96, 1-13: „Mondjátok el a népeknek, hogy király az Úr”

2Kor 5, 17-21: „és reánk bízta a békéltetés ígését.”

Mt 5, 21-26: „békülj, ki előbb atyád fiával s csak azután térj vissza.”

Isten úgy akarta, hogy Ábrahám halála előtt adja tovább azt az áldást, amelyet Isten adott neki kiválasztása alkalmával. Ábrahám felesége Sára évtizedekig nem tudott gyermeket szülni, ezért bizalmát vesztve szolgálóját adta urának mellékfeleségül. Isten nem ítélte el ezt az okoskodást, de kijelentette: Sára fogja megszülni a megígért fiút. Aztán az Úr emberi alakban felkereste Ábrahámot két angyal kíséretében és egykori ígétét pontosította: „Egy esztendő múlva ilyen időtájban visszatérek hozzád és fia lesz Sárának, a feleségednek. Amint Sára a sátor ajtaja mögött meghalotta ezt, elnevette magát” (Ter 18,10) Aztán úgy lett, ahogy Isten akarta. Ábrahám fiának, Izsáknak ikerfiai születtek. Az első kinyújtott kezecskére szalagot kötöttek, mert az elsőszülött öröklő majd a nagy áldást. A kis kéz visszahúzódott és a másik lett az elsőszülött. Ézsaut jobban kedvelte Izsák, hisz ő lesz az áldott. Az édesanya, Rebeka Jákobot szerette inkább. Ezért segített csellel megszerezni a messiási áldást az idős édesapától. Ezért a bátyja elől menekülnie kellett édesanyja testvérbátyjához. Megszerette nagybátyja kisebbik lányát Ráchelt és feleségül kérte. Hét éves szolgaság után bér fejében megkapta. Nagybátyja azonban becsapta, mert a menyasszonyi fátyol nővérét, Liát rejtette. Ez a feleség szülte a Messiás ősapját, Júdát. Isten akarta, hogy a negyedik fiú nyerje el ezt a magas tisztséget. Saul király kegyvesztése után Isten Betlehembe küldi Sámuel prófétát, hogy Izáj fiai közül kenje fel királlyá az Úr választottját. Hét megtermett sudár legényt vezet el a büszke apa. A legkisebbet a rétről kell hazahívni a legkisebbet, amikor megszólalt az isteni hang: „Kelj fel, kend fel, mert ő az” (1Sám 16,12) Dávid élete vége felé ígéretet kap Istentől: Dávid háza uralkodó ház lesz a Messiáson keresztül. „Én atya leszek s ő fiam lesz, házam és országom fölé állítom Őt mindörökre s királyi széke szilárd lesz örökre.” (1 Krón 17,13-14) A Messiás újat Isten irányítja. Döntését el kell

fogadnunk. Isten pedig a hatodik hónapban elküldte Gábiel angyalt Galliea városába, amelynek Názáret a neve egy szűzhöz, aki el volt jegyezve egy férfival. A neve József volt, Dávid házából a szűz neve meg Mária. Bement hozzá az angyal és így szólt: Üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled. Őt zavarba ejtette ez a beszéd és elgondolkodott, hogy miféle köszöntés ez. Az angyal pedig folytatta: Ne félj Mária, mert kedvet találtál Istennél. Íme, méhedben fogansz és fiút szülsz és Jézusnak fogod nevezni. Nagy lesz ő, a magasságbeli Fiának fogják hívni, az Úr Isten neki adja Dávidnak az ő atyjának trónját és uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége. Mária erre megkérdezte az angyalt: Miképpen lesz ez, hiszen férfit nem ismerek. Az angyal ezt felelte neki: A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje megárnnyékoz téged, ezért a Szentet is, aki tőled születek, Isten Fiának fogják hívni. (Lk 1,26-35) Isten terveit örökre elhatározta. Mária Dávid kései sarja mindent megértett. Elfogadta alázattal Urának üzenetét, miután tisztázta annak minden részletét. Mária erre így szólt: Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. És eltávozott tőle az angyal” (38) Isten a megtestesülés utolsó mozzanataiban is titokkal teljes módon járt el, mert mindig ő határoz. Urunk! Véget ért az imahét a keresztény egyházak egyesüléséért. Tanítványaid sok harc után békességben élnek, de még sejteni sem tudják, mikor bírják kimondani azt, amit az üdvtörténet folyamán sokszor kinyilvánítottál: A történelem egyetlen ura te vagy, nem veszed szívesen, ha az üdvösség dolgaiban bárki a maga útját járja és azt is kiköti: neki abszolút igaza van. Adj erőt mindannyiunknak, hogy kizárólag csak a kinyilatkoztatásod és a szeretet parancsa érdekeljen bennünket.

A KRISZTUSHÍVŐK EGYSÉGÉÉRT

Ökumenikus imahét – 2012. január 15-22.

KEDVES TESTVÉREK!

A verseny nemes formái lelkesítő erővel hatottak minden korban. A győzelem vágya mindig fontos motiváció volt a sportban, kultúrában, zenében, tudományban, műveltségben való megmérettetés alkalmával. A verseny ártalmatlan és lelkesítően nemes formáiban is azonban szükségszerűen ott vannak a vesztesek is. A sikerélmény felemelő érzése mások kudarcélményének fájdalmán is születik. Ha pedig a gazdasági élet mozgatórugójaként működő kegyetlen versengést vagy a népek és nemzetek hatalmi rivalizációját nézzük, akkor a verseny humanista ártalmatlansága végképp ködbe vész. Az ez évi Egyetemes Imahét apostoli tanítása azonban felfed egy titkot. Annak a győzelemnek a titkát, amelynek egyetlen vesztese van: a halál. A korinthusi első levél 15. fejezete arra emlékeztet bennünket, hogy Jézus Krisztus halál fölötti győzelmében osztozunk. Ez a jó hír átformálja a verseny, a győzni akarás értelmét, az evangélium ereje átformálhatja a győzni akaró ember értékrendjét. A Szentháromság Isten örökkévaló és megváltoztathatatlan szeretete a halál fölötti győzelme által megváltoztat bennünket. Ez az „elváltozás” az utolsó napon a feltámadást jelenti, addig pedig a „nem hiábavaló” fáradásra való készségünk és képességünk gyakorlását. Jézus a versengés kísértésébe esett tanítványait egy minősített versenyre hívja: aki első akar lenni, legyen az utolsó és legyen mindenki szolgája. Bűnös természetünk „elváltozás”, átváltozás, átformálódás nélkül erre képtelen, de az átformáló erő Krisztusban itt van közöttünk. Az Imahét nyolc napja arra rendeltetik, hogy ez az átformálódás Krisztus híveiben világszerte valósággá legyen. Segítsük egymást ebben, hogy Krisztussal sok olyan győzelmet arassunk, amelynek további nyertesei vannak s csak a gonosz és a halál a vesztese. Ez az átformálódott élet szerezen sok boldogságot nekünk és a körülöttünk lévőknek az újesztendőben.

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás,
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

Dr. Szevik Imre ny. püspök
A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

(1Kor 15,51-58)

„Íme, titkot mondok nektek: nem fogunk ugyan mindnyájan elhunyni, de mindnyájan el fogunk változni. Hirtelen egy szempillantás alatt, az utolsó harsonaszóra; mert meg fog szólalni a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, mi pedig elváltozunk. Mert e romlandó testnek romolhatatlanságba kell öltöznie, és e halandónak halhatatlanságba. Amikor pedig ez a romlandó romolhatatlanságba öltözik, és ez a halandó halhatatlanságba öltözik, akkor teljesül be, ami meg van írva: „Teljes a diadal a halál fölött! Halál, hol a te diadalod? Halál, hol a te fullánkod?” A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. De hála az Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által! Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.”

Magyar Bibliatársulat kiadása

„Nos, titkot közlök veletek: Nem halunk ugyan meg mindnyájan, de mindnyájan elváltozunk, hirtelenül, egy szempillantás alatt, a végső harsonaszóra. Amikor az megszólal, a halottak feltámadnak a romlatlanságra, mi pedig elváltozunk. Ennek a romlandó testnek fel kell öltenie a romlatlanságot, ennek a halandónak a halhatatlanságot. Amikor a romlandó magára ölti a romlatlanságot, a halandó a halhatatlanságot, akkor teljesedik az Írás szava: A győzelem elnyelte a halált. Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod? A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény. De legyen hála Istennek, mert ő győzelemre segít minket, Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Legyetek tehát állhatatosak és kitartók, szeretett testvéreim! Tegyetek mindig minél többet az Úr ügyéért, hiszen tudjátok, hogy az Úr ügyében való fáradozásotok nem hiábavaló.

Szent István Társulat kiadása

*A szolgáló Krisztus átformál**Zak 9,9-10: A király igaz és diadalmas**Zsolt 131: Az alázatos ember éneke**Róm 12,3-8: A kegyelmi ajándékok sokfélesége**Mk 10,42-45: Az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon****Az Emberfia azért jött, hogy szolgáljon (Mk 10,45)***

Ebben az idei ökumenikus hetet bevezető evangéliumban Jézus „a tanítványt, akit szeretett” és az ő testvérét oktatja ki arról, hogy az Isten országában egyetlen cél lebeghet mindenki előtt: az igazság és a szeretet feltétlen szolgálata. Az igazságot így fogalmazza meg a keresztény filozófia: Igaz az, ami megfelel a fogalmának. A dolgok fogalmát, legyenek azok az anyagvilág vagy a szellemvilág tartozékai, Isten fogalmazta meg. Az ember: Isten képére és hasonlatosságára alkotott teremtmény (Ter 1,26-28) Az az igaz ember, aki ennek a fogalomnak megfelel. Jézus erre hívja fel a két testvér figyelmét: ti azt kértétek édesanyátokon keresztül (Mt 20,20): „Tedd meg nekünk, hogy egyikünk a jobbodon, másikunk pedig a bal oldaladon ülhessen a te dicsőségedben. Jézus erre azt mondta nekik: Nem tudjátok, mit kértek. Tudtok-e inni a pohárból, amelyből én iszom? Vagy meg tudtok-e kereszteszkedni a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem? Ők azt felelték neki: Meg tudunk. Ekkor Jézus azt mondta nekik: A pohárból, amelyből én iszom, inni fogtok ugyan, és a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, ti is meg fogtok keresztelkedni. De azt megadni, hogy a jobbomon vagy a bal oldalamon ki üljön, az nem az én dolgom. Az azoké lesz, akiknek készítették”. (Mk 10,37- 40) Tehát: isztok, keresztelkedtek, megteszitek valóban, amit Atyám elvár tőletek, tehát igazán tanítványaim vagytok. Ezért megkapjátok azt a bért, ami ezért a szolgálatért megjár. Te, János a szeretett tanítvány leszel, aki mellettem foglalsz helyet az utolsóvacora asztalánál, neked mondom meg, ki lesz az árulóm. Ezt Péter is tőled tudja meg. De Péter nagyobb lesz nálad, bár ő ezt nem kéri tőlem. Miért? Mert amikor megkérdeztem tőletek, apostolaimtól az emberi vélemények után: „és ti kinek tartotok engem? Simon

Péter válaszolt: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia. (Én), Jézus azt feleltem neki: Boldog vagy, Simon, Jónás fia! Mert nem a test és a vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Atyám, aki a mennyekben van. És mondom neked: Te Péter vagy, és én erre a sziklára fogom építeni egyházamat, s az alvilág kapui nem vesznek erőt rajta. Neked adom a mennyek országának kulcsait. Amit megkötsz a földön, meg lesz kötve a mennyekben is, és amit feloldasz a földön, föl lesz oldva a mennyekben is”. (Mt 16,15-19) Igaz, te, János ott állsz majd a keresztem alatt, mert Péter onnan elmenekül, de néhány évvel később őt is keresztre feszítik, téged ettől megóvlok. Tehát mindenki betölti a maga küldetését, és megkapja a maga igazságos bérét. „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mk 10,45) Ő csak Atyjának akaratát követi. Ehhez kell alkalmazkodnia kivétel nélkül mindenkinek! Boldog újdonság az ökumenikus imahét első napján a kijelentő módon megfogalmazott krisztusi részvétel: „a szolgáló Krisztus átfarmál”. Minden keresztény kivétel nélkül hagyja magát átfarmálni a Mennyei Atya akaratára szerint. Segítsen ebben Jézus bőséges kegyelme, mert nélküle nem megy.

Második nap

Az Úrra való csendes várakozás átfarmál

1Sám 1,1-20: Anna bizalma és türelmes várakozása

Zsolt 40: Türelmesen várni az Úrra

Zsid 11,32-34: Hit által királyságokat igáztak le, igazságot szolgáltatottak

Mt 3,13-17: Engedj most, mert az illik hozzánk, hogy így töltsünk be minden igazságot

„Engedj most, mert az illik hozzánk, hogy így töltsünk be minden igazságot” (Mt 3,15)

Jézus harminc évesen elhagyja Názáretet. Eddig kellett várnia, hogy beteljesedjék nagykorúsága. János már megkezdte az emberek felkészítését a Messiással történő találkozásra, hiszen ő fél évvel idősebb volt Jézusnál. Minden napot számon tartott, alkalmazkodott a társadalmi szokáshoz. Amikor viszont Jézus a sorban állva eléje lépett a Jordán vízében, a Szentlélek felvilágosította, hogy akit most keresztelni szándékozik, maga az Isten Fia. Visszahúzza alámerítésre nyújtott karját, szabadkozni: „Nekem van szükségem arra, hogy megkeresztelkedjem általad, és e jössz hozzám? Jézus azonban ezt válaszolta neki: Hagyd ezt most, mert így illik teljesíteni minden igazságot. Akkor engedett neki”. (14-15) Jánosnak igaza volt, mert Jézus semmilyen bűnt nem követett el, de nem is vétkezhetett. A jót, a természeteset, az erkölcsit is a személy teszi. A rosszra ugyanez a szabály vonatkozik. Jézus személye Isteni Személy, bűnt nem követhet el isteni akaratával, de az emberi akaratával sem, mert emberi természete, vagyis a Szűzanyától a Szentlélek közreműködésével kapott teste és a Szentlélektől teremtett emberi lelke egészen, elválaszthatatlanul oda van kötve az Atyától kapott és a Szentléleknek közösen ajándékozott isteni természetéhez. Isteni Személye emberi természetén keresztül sem tesz semmi rosszat. János keresztsége amúgy sem tudott bűnt eltörölni, mert azt csak Jézus teheti meg, Ő pedig először kiérdemli majd istenemberi szenvedésével és halálával, és a bűn- bocsánatot csak azoknak adja, akik kérik tőle. Az eredeti bűnt és a keresztség előtt elkövetett személyes bűnöket pedig a keresztség szentségével törli el, bocsátja meg. Itt és most azonban Jézus

részesülni akar János keresztségében, hogy jó példát adjon a bűnös embereknek, akik ezzel a szertartással vallják meg, hogy a Messiás fogadására készülnek, mert tőle várják a bűnbocsánatot. Jézus nem kereszteli meg Jánost, mert a bűnök bocsánatát neki szenvedésével kell kiérdemelnie a Gondviselés rendje szerint, utána pedig a keresztség szentségében fogja elnyerni minden bűne bocsánatát. Jánosnak viszont ezt a kegyelmet hat hónapos magzat korában megelőlegezte a pár napos embrionális korában lévő Jézus. (Lk 1,41-44) Ezért mondja Jézus: „Hagyd ezt most, mert így illik teljesítenünk minden igazságot”. (Mt 3,15) Jézus ezzel tisztázott minden körülményt, ami akkor János előtt sem volt teljességgel ismert, hogy Jézus majd hogy veszi el a világ bűnét. Akkor még arról sem ejtett szót, hogy hamarosan ő is keresztelni fog nem messze János keresztelő helyétől, Enontól. (Jn 3,22-23) Jézus jánosi keresztsége egészen más, mint amit Jézus rendelt el: „Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16,15-16)

Harmadik nap

A szenvedő Szolga átformál

Iz 53,3-11: Isten Szenvető Szolgája

Zsolt 22,12-24: Ő nem veti meg a nyomorultat szenvedésében

1 Pt 2,21-25: Krisztus szenvedett értünk

Lk 24,25-27: Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak?

Krisztus szenvedett értünk (1Pt 2,21)

Istenatyánk öröktől fogva saját erejéből birtokolja a végtelen isteni természetet, vagyis a végtelen nagy istenséget, amely oszthatatlanul egyszerű, mindentudó és mindenható. Isteni szüléssel (tehát nem anya módján) születik tőle a Második Isteni Személy, a végtelenül tökéletes, az abszolút pontos önismerete, akiben nem csak látja, de ki is mondja önmagát: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél”. (Jn 1,1-2) Mivel a Személynek szüksége van a természetre, az Isteni Személynek az Isteni természetre, a végtelen egyszerű isteni természet pedig nem szaporítható, (nem lehet még egy másik végtelen), az Atya odaajándékozta teljesen és sértetlenül egész természetét a Fiának. Az isteni akarat síkján származó Harmadik Isteni Személy a két első Személytől egyetlen leheléssel kapja ugyanezt az isteni természetet. A mindent odaadó Isteni Szeretet a tökéletes boldogság. Ezt a végtelen Szeretetet kiárasztja a teremtésben az isteni természettől teljesen független, teremtett világba. Ez az újfajta, véges világ nem része az istenségnek, hanem műve. De azért Isten azt akarja, hogy az Ő végtelen dicsősége valahogyan ragyogja be ezt a véges világot is. Ezért dönt úgy, hogy Fia, az Ige személyi főisége alá az isteni természet mellé vegye fel az egyik teremtmény természetét, ezáltal legyen ember is. Az emberi természete pedig legyen ősmintája az összes teremtmény lénynek: emberi lelke mint-oka az emberi lelkeknek és az angyaloknak; teste pedig az összes anyagnak. Aztán majd a történelem folyamán ténylegesen is valósuljon meg ez az emberi természet, a Fiúé; legyen összekötve az Ő személyi főisége alatt az istenséggel. (Kol 1,12-17) Az emberi születése majd legyen a világ, az ég és a föld együttes dicsőséges örömnappja. Igen ám, de az első emberpár

bűne miatt ők is, jövődó utódaik is elszakadtak a forrástól, az Istentől. Ezért ezer évvel a meghatározott megtestesülés előtt Dávid király prófétái lelke hallja a mennyei megbeszélést a Fiú és az Atya között: „Vágóáldozatot és ételáldozatot nem kívántál, hanem készséggé tetted fületem. Égős bűnért való áldozatot nem követeltél, ezért így szóltam: Íme, eljövök! A könyvtekercsben meg van írva rólam, hogy teljesítsem akaratomat. Ezt akarom, én Istenem, törvényed a szívemben van”. (Zsolt 40,7-9) A felséges isteni terv teljesen megváltozik. Jézus megtestesüléséről csak a Szűzanya értesül. Maga a születés ugyan az ég és a föld ünnepe, de csak nagyon nagyon diszkréten. Jézus nem fogad el szinte semmi pompát: el kell menniük a felújított názáreti házból Betlehembe. A császár nem megy, nem is képviselteti magát. Nagy költője ugyan az egyik Eklogában megírja, hogy eljött az aranykor, megszületett a Gyermeke. A császár, Augustus ezt azonnal önmagára vonatkoztatja. Összeírasi parancsával Máriát szülés küszöbén kényszeríti messzire utazni. (Lk 2,1-7) Helytartója pedig azonnal kész lesz megöletni, mielőtt tudomást szerez a születéséről. (Mt 2,1-8; 16-18) A mennybolt ugyan hiánytalanul ragyog, de csak a Bálám próféta megjövendölte csillagpáros (Jupiter és Saturnus) küld örömfényt (Szám 24,15-17; Mt 2,1-12) A mennyország először egy angyalt küld a pásztorokhoz ezzel az üzenettel: „Ne féljete! Íme, nagy örömet hirdetek nektek, melyben része lesz az egész népnek. Ma született nektek az Üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában. Ez lesz a jel számotokra: Találni fogtok egy Kisdedet pólába takarva és jászolba fektetve”. (Lk 2,10-12) Adataink szerint a nagy győzelmi ünnep majd a világ végén lesz (Mt 25,31-48) és addig? Jézus válaszol: „Hát nemde ezeket kellett elszenvednie a Krisztusnak, hogy bemehessen dicsőségébe? (Lk 24,26)

Negyedik nap

Az Úr gonosz feletti győzelme átformál

2Móz 23,1-9: Ne állj a rosszat akaró többség mellé

Zsolt 1: Boldog az ember, aki az Úr törvényében gyönyörködik

Róm 12,17-21: Te győzd le a rosszat jóval

Mt 4,1-11: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

„Győzd le a rosszat jóval!” (Róm 12,21)

Ökumenikus imahéten vagyunk. Nagyszerű győzelmeket olvashatunk a kijelölt szentírási helyeken. Mivel az idők folyamán az elvi viták sokszor fordultak súlyos szellemi harcokba, vitákba, amelyek hosszabb időre, esetleg évszázadokra a legnagyobb erény, a szeretet súlyos megsértéséhez vezettek, gyorsan leszögezem, hogy ezek sohasem voltak Isten akarata szerinti fejlemények. Ezt hangsúlyozza a szentírási anyag felvezetője. De elvben is alapos megfontolást nyújt Szent Pál apostol: „Éppen ezért szakítatok a hazugsággal, és mindenki mondjon igazat felebarátjának, hiszen tagjai vagyunk egymásnak. Ha haragszotok is, ne vétkezzetek; nap ne nyugodjék le haragotok fölött, és ne adatok helyet az ördögnek”. (Ef 4,25-27) a legtisztább értelmi vitákat is könnyen követik ellentétes érzelmek, és az igazság tisztázása közben könnyen fordul a vesztségre álló a maga igazolása érdekében dührohamba. Ilyenkor már senki nem tudja biztonságosan megőrizni türelmét (hidegvérét), nincsen teljesen önmaga birtokában, a szenvedély pedig könnyen elragadja. Ez kisebb bűn, mint a halálos bűnök három „kellékénél” amit felsorolunk: teljes tudat, teljes akarat, nagy érték. Ilyen esetben nem hiszem, hogy teljes akaratról szó lehet. De ha eljön az este, nem csak a nap nyugszik le, de elcsendesülnek az emberi háborgás, idegesség és türelmetlenség. „Ne nyugodjék le a nap haragotok fölött!”, vagyis akkor rendbe kell hozni a szeretet sérelmeit, ne csontosodjék belénk a haragos állapot, mert az már az akarat teljes hatalma alatt állhat. Amennyiben többség véleménye kezd úrrá lenni rajtunk, nagyon meg kell néznünk, mi is az igazság: „Ne fogj össze a bűnössel, hogy hamis tanú légy! Ne kövesd a tömeget gonoszság elkövetésében, és ne csatlakozz a perben a többség vallomásához, eltérve az igazságtól”. (Kiv 23,1-2)

Könnyen ráfogják manapság, hogy tömegpsychozis, tehát mentesül a bűn alól az elkövető. Ez úgy-e, könnyen feloldozza a gyenge akaratú személyt, vagy legalább is sokat enyhíthet lelkiismerete terhein. Vajon menekülhet-e a felelősség alól egy-egy fontos igazság elbírálása esetén az, aki nem éti ugyan a kérdés súlyát, nem magyarázzák meg neki a dolgot töviről-hegyire: könnyű belátni, hogy a tudósabb vagy tudálékosabb bűne sokkal nagyobb, mint a kisebb képességűeké, de az üdvösség dolgaiban ezt a felelősséget ne rázzuk le könnyen! A rosszat le kell győznünk magunkban, meg kell próbálnunk legyőzni másokban, még az előző meggyőződést elferdítőkben is. A rosszat legyőzni csak jóval lehet. Aki kelepccébe esik, annak segíteni kell a visszakozásban. Isten mentsen attól, hogy egyik rosszat egy másik-
kal próbáljunk felcserélni. Az igazság azért igazság, mert azt Isten fogalmazta meg, és ezért a dolog megfelel a fogalmának. Isten pedig örök, és senki kedvéért nem változik meg, a kimondott igazság sem változhat meg. Ismételten mondom, hogy a vallás (kereszténység) igazságai nem változhatnak soha, legfeljebb annyiban, hogy egyre jobban megismerjük őket.

Ötödik nap

A feltámadott Úr békessége átformál

Mal 3,23-24: Az atyák szívét a gyermekekhez téríti, a gyermekek szívét az atyákhoz

Zsolt 133: Ó, mily szép és gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek

Ef 2,14-20: Megbékéltette mindkettőt egy testben az Istennel, miután a kereszt által megölte az ellenségeskedést önmagában

Jn 20,19-23: Jézus közéjük lépett és ezt mondta: Békesség néktek!

„Eljött Jézus, megállt középen, és azt mondta nekik: Békesség nektek!”

(Jn 20, 19)

Húsvétvasárnap este van. A zsidó naptár szerint az emberek beleléptek a húsvét hétfőbe, hiszen elmúlt este hat óra, és az új éjszakával új nap kezdődött. Mi nem számolhatjuk már a napokat a zsidó szokások szerint. Az elmúlt napok félelmetesek és szomorúak voltak, minden Jézus-tanítvány belesüppedt valami iszonyú érzésbe: Meghalt a Mesterünk, meghalt a Názáreti Jézus. Az elmúlt hét péntekjén történt a zsidó naptár szerint az utolsó érvényes báránycsok. Megették a báránycsokot, de ott volt az asztal mellett az Újszövetség Báránycsoka, az Isten Báránycsoka, aki elveszi a világ bűnét. S hogy még nagyobb legyen a titok, a régi csok megrendezésével Jézus már beemelte tanítványai tudatába, hogy a régi báránycsok együtt megették a zsidó kovásztalan kenyér egy részét, amikor Jézus kezébe vette az utolsó kenyerek egyik darabját, tehát a még kenyeret, hálát adott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Ugyanígy a csok végén fogta a kelyhet (az ősi csok harmadik kelyhét), és azt mondta: Ez a kehely az újszövetség az én véreben, mely értetek kiontatik” (Lk 22,19-20) Megették az Isten szemében utolsó báránycsok húsát és kovásztalan kenyérét, megittak hozzá két kehely bort a zsidó naptár szerint pénteken este az első órákban. Aztán megitták az újszövetség vére a harmadik kehelyből. Észrevétlen mekkorát változott akkor a világ! Jézus a csok után tanítványaival együtt kiment az Olajfák hegyére. Ott lepte meg a haláltusa. Egyedül vívta végig Emmerich Katalin látomása szerint a sátán

kísértését. A tanítványok viszont édesdeden aludtak kissé lejjebb a hegyoldalon. Azután következett elfogatása Júdás szemtelen háborgásával. Jézust megkötözve vitték onnan Annás főpaphoz. Később átkísérték Kaifás főpap udvarába. Ott következett be Péter rettenetes ijedelmé és Mesterének hármias megtagadása. Júdás visszavitte a harminc ezüstöt, majd felakasztotta magát. Reggel lett. Elérkezett a per ideje. Jézus Kaifás főpapkérdésre Messiásnak, Isten Fiának vallotta magát, mire kitört a méltatlankodás és megszületett a halálos ítélet. Jézust átkísérték a római helytartó ítélőszéke elé. Pilátus háromszor is ártatlannak jelentette ki Jézust, de a főtanács és a fölhergelt nép követelte a legalantasabb halálra szóló ítéletet. Mindezek után következett a kétezer lépéses keresztút, amelyet Jézus nagyobb részt kereszttel a vállán tett meg. Kísérték az őt sirató asszonyok, néhány tanítvány is. A környéket beborító félelmetes sötétség, a győztes ellenségek állandó hecckampánya, Jézus sebekkel teli szent testének állandó vonaglása a teljes legyőzöttség érzetét keltette tanítványaiban. Ez a csalódás iszonyú volt. A mennydörgésben a Fájdalmas Anyán kívül már mindenki elvesztette Jézus istenségébe vetett hitét. Temetésével számunkra lezárult az Ószövetség, és nyitott oldalsebéből megszületett Jézus Egyháza, az Újszövetség az ő vérében a zsidó naptár szerint még ugyanazon a pénteki napon. Az Ószövetséget a mi számunkra Jézus testével együtt eltemették. Húsvét óta pedig Jézus békéje árad képviselőinkre, az apostolokra, és bennük ránk is. Ezt jelzi Jézus megismételt köszöntése: „Békesség nektek!” (Jn 20,19. 21) a bűnbocsátó hatalom átadása, mint húsvéti ajándék. „Megbékéltette mindkettőt egy testben Istennel, miután a kereszt által megölte az ellenségeskedést önmagában.” (Ef 2,14-20)

Hatodik nap

Isten állhatatos szeretete átformál

Hab 3,1-19: Az Úr, az én Uram ad nekem erőt

Zsolt 136, 1-4 és 23-26: Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete

1Jn 5,1-6: Ez a győzelem, a mi hitünk

Jn 15,9-17: Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért

„Ez a győzelem, a mi hitünk” (1Jn 5,4)

A modern kort megelőzte a felvilágosodás kora. Akik ezt az eszmét hirdették, azt állították, hogy nincs Isten, a világ önmagától van: nincs túlvilág, itt a földön van a boldogság. Mi, keresztények ezzel szemben mindent a hitre alapozunk. A hitünk alapja pedig az a meggyőződés, amit egyszerű emberi értelmünkkel könnyen felfoghatunk, és ami a katolikus hittannak első állítása: Isten léte azokból, amik vannak, és amik lettek, vagyis létre hoztak, az emberi természetes értelem segítségével biztosan felismerhető és bizonyítható. A létre hozott dolgok: minden, mi Istentől kívül van. Ezek az óta is csak úgy szaporodhatnak, ha van létesítő okuk. Ezek a létesítő okok nem állíthatók végtelen sorba, mert végtelen sor nincs, mert a sor törvénye, hogy van eleje és van vége, és ha a végéhez valamit hozzáadok vagy elveszek, a sor értéke azonnal megváltozik. A végtelen fogalma pedig ez: Az a végtelen, amihez sem hozzátenni, sem elvenni belőle nem lehet úgy, hogy az értéke változzék. Tehát egy valamitől vagy valakitől kell mindennek származnia, aki olyan hatalmas, hogy nincs szüksége létesítő okra. Ez a valaki egyedül Isten. Isten léte és az a tulajdonsága, hogy Ő mindennek és mindenkinek Ura, alapvető ismeret. A többi ismeret, amit tapasztalattal vagy a tapasztalatot követő következtetéssel megismerni nem tudunk, csak a hitből ismerhető meg igazán. A most említett két ismeretforráson kívül nincs más igazságot biztosan feltáró megismerés, csak a hit. Az élet dolgait, a tudományok nagy részét is csak abból ismerjük meg, hogy elhisszük azoknak, akik a dolgokat ismerik. Ezt azért láttam fontosnak megismételni, mert a hit isteni ajándék, semmivel ki nem érdemelhető, és a gőgös modern kori ember a gőg, az ördög bűne révén nagyon könnyen

elveszti, visszarimánkodni sok imával remélhető. „Hit nélkül lehetetlen tetszeni Istennek, mert aki Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza az őt keresőket”.(Zsid 11,6)„a hit pedig alapja annak, amit remélünk, bizonyítéka annak, amit nem látunk. A régiek erről tettek tanúságot”. (11,1-2) „Mert minden, ami Istentől született, legyőzi a világot. Ez az a győzelem, amely legyőzi a világot, a mi hitünk. Ki más győzi le az világot, mint aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia? Ő az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus. Nem csupán víz által, hanem víz és vér által”. (1Jn 5,4-6) Ezért mondja ki Jézus is az utolsó vacsorán: „Ne nyugtalankodjék szívetek. Higgyetek Istenben, és bennem is higgyetek. Atyám házában sok hely van. Ha nem így volna, mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni számotokra? És ha már elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek”.(Jn 14,1-4) Naponta imádkozom Mennyei Atyánkhoz azért, hogy adja vissza magyar testvéreink hitét, akiktől ezt a hitet az utóbbi hatvan évben elrabolták. Adja vissza a Magyarok Nagyasszonyába vetett hitünket és szeretetünket. Adja meg azt a kegyelmet, amelyet talán soha nem kaptunk meg: hogy minket sem külföldi, sem belföldi gonosz ne tudjon összeurasztani testvérharcra!

Hetedik nap

A Jó Pásztor átformál

*1 Sám 2,1-10: Senkit sem tesz hőssé a maga ereje
Zsolt 23: Mert te velem vagy: vesszöd és botod megvigasztal engem
Ef 6,10-20: Erősödjetek meg az Úrban
Jn 21,15-19: Legeltesétek az én juhaimat*

„Legeltesd juhaimat! Legeltesd bárányaimat!” (Jn 21,17)

Úgy érzem, hogy ez az elmélkedés nemcsak nagyon fontos az ökumenikus imahét szempontjából, de egyenesen parancs a krisztusi álláspont megfontolására. Amikor Urunk Jézus a Genezáreti tó partján tüzet gyújtott, hogy saját kezével süssön friss halhúst a tó vizén halászni próbáló tanítványoknak, sok tekintetben nagy leckét akar adni a világtörténelem minden lélekalászáának, akár Isten hívta meg erre, akár maga erőlködött vagy erőlködik, hogy ő is felkapaszkodhasson erre a küldetésre. Ehhez az utóbbi kísérlethez kényes jellege ellenére is hozzá kell szólnom, és idéznem kell a vándorló zsidók történetéből egy megrázó epizódot. Kóré, Dátán és Abiron lázadásáról lesz szó (Szám 16,1-35) Fellázadtak a pusztában: „Felkeltek Mózes ellen, és szembeszálltak Mózesrel és Áronnal, és azt mondták: Legyen elég nektek, hiszen az egész közösség szent, s közöttük van az Úr! Miért emelitek hát magatokat az Úr népe fölé?” (2-3) És ők nem csak hárman lázadtak, hanem még kettőszázötven vezető zsidó is, akiket a vezetői tanácsra mindig személy szerint meg szoktak hívni. Követelték, hogy az esti áldozatnál ők is együtt végezhessek azokat a szertartásokat, amelyeket csak Áron és fiai, a papságra felszenteltek végeztek eddig. Mózes Isten útbaigazítását kérte, miután ő hiába akarta józan belátásra bírni a lázadókat. Szemrehányásaikat ezzel fejezték be: „Ki akarnád talán szűrni a szemünket is? Nem megyünk. (tudniillik a megbeszélésre)(14) Isten másnap annyit engedett nekik, hogy a saját maguk gyártotta füstölőkkel utánozzák a papok szertartásait. Amikor ezt tenni kezdték, „meghasadt lábuk alatt a föld, és felnyitotta száját, s elnyelte őket sátrukkal és minden holmijukkal együtt” (31-32) a tó partján reggelit készítő Jézus a partról bekiabált a hálót üresen visszahúzó apostoloknak: „Fiaim, nincs valami

ennivalótok? Azt felelték: Nincsen! Ő akkor azt mondta nekik: Vessétek a hálót a hajó jobb oldalára, és találni fogtok! Kivetették, de kihúzni már nem tudták a tömérdék hal miatt. Akkor az a tanítvány, akit szeretett Jézus, így szólt Péterhez: Az Úr az! Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét, mert mezítelen volt, és a tengerbe vetette magát. A többi tanítvány pedig tovább hajózott, mert nem voltak messze a szárazföldtől, csak mintegy kétszáz könyöknyire, és vonták magukkal a halakkal telt hálót”. (Jn 21,5-8) Jézus kért a frissen fogott halakból, és sütött azokból is. Majd reggelihez hívta valamennyi őket. Családias hangulatban fogyasztották a sült halakat. Közben Jézus háromszor megkérdezte Pétert: „Simon, János fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek? S Ő azt felelte: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek! Erre azt mondta neki: Legeltesd bárányaimat”! Mindezt kétszer meg is ismételte. (15-17) Mit akart kinyilatkoztatni az Úr apostolainak, azok utódainak: pápáknak, püspököknek és papoknak? A papi hivatást Isten adja, hiszen Ő válogatta ki apostolait és azok utódait is. A pappá szentelésben megkapjuk a papi hatalmat. Minden pappá szentelt Krisztus-szolga megbízást kap a lelkek gondozására. Ezt szeretettel kell végezni, de azzal a biztos tudattal, hogy valamennyien Jézus Krisztus bárányait gondozzuk. Ez is beletartozik teendőink közé. Különösen figyeljük a teendőinknek számító tanítást és ördögűzés lehetőségeit. Jézus mércéje nagyon magasra van téve: „Az az én parancsom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért”. (Jn 15,12-13)

Nyolcadik nap

Krisztus uralma egyesít

1Krn 29,10-13: A te kezekben van az erő és hatalom, a te kezéd tehet bárkit nagygyá és erőssé

Zsolt 21,1-7: Hiszen gazdag áldással fordulsz feléje, fejére színarany koronát teszel

Jel 3,19b-22: Aki győz, annak megadom, hogy velem együtt üljön királyi széken

Jn 12,23-26: és ha valaki nekem szolgál, megbecsüli azt az Atya

„Aki győz, annak megadom, hogy velem üljön trónomon, mint ahogy én is győztem, és Atyámmal ülök az ő trónján”. (Jel 3,21)

Vajon milyen győzelemről beszél a mi Urunk? Azok a győzelmek, amelyeket mi ismerünk, szóba jöhetnek, amikor Jézus a maga győzelméről beszél, amelynek a jutalma a mennyei trónon való helyfoglalás? Az a győzelem, amelyet a Szentírás utolsó könyvének idején áhitattal emlegettek, sőt maga Szent Pál is kívánatosnak ítél, az olimpiák győzelme. Pál a futást említi a sokféle küzdelemből: „Nem tudjátok, hogy akik a versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a jutalmat? Úgy futsatok, hogy elnyerjétek!” (1Kor 9,24) Itt még nagyon nem lehet érzékelni a mennyei győzelem fogalmát, hiszen csak egy nyer a versenyzők közül, mi pedig mind szeretnénk győztesen végezni az életünket. Az idézetet maga az apostol is csonkának érzi, mert így folytatja: „Futok tehát, és nem csak úgy vaktában, mérem az ökölcsapásokat, és nem csak úgy, a levegőbe csapkodva, hanem sanyargatom testemet és szolgaságba vetem, nehogy, míg másokat tanítok, magam elvetésre méltó legyek”. (25-27) Itt már inkább ökölvívásra gondolhatunk. Az ellenfél lehet a sátán, de lehet saját maga is: a rendetlen vágyak fájdalmas megfékezése. Aki az egyiket vagy másikat megnyeri, az igazi bajnok, azért már kaphat az ember mennyei trónszéket. Erre az utóbbira gondolhatott Urunk is a laodiceai üzenetében. „Sem hideg nem vagy, sem meleg; bár hideg volnál vagy meleg! De mivel langyos vagy, és sem hideg, sem meleg, kezdelek téged kivetni a számból”. (Jel 3,15-16) Igen, ezzel Jézus már mintegy kóstolási versenyt idéz.

Itt, mondjuk, italokat bírál. A tartalmukat kellene elbírálni, de odáig el sem jut, mert egy egyszerű körülménynél elakad: a hőmérséklete nem megfelelő. Ha a sört melegen, a kávé hidegen kell elfogyasztani, akár milyen jó az anyag, a szokatlan hőmérséklet miatt elveszti a versenyt. Ezt áttéve emberi értékelésre, az illető a hamis körülmény miatt nem fogja megütni a bírálat szintjét. Jézus maga oldja fel a titok zárát: minden gabonaszem csodálatos tápérték önmagában. De ha engedi, hogy a gazdája földbe dobja, ott akár százszorosra nő az értéke, mert teremhet ennyi új szem az egyből. „Eljött az óra, hogy az Emberfia megdicsőüljön. Bizony, bizony mondom nektek: Ha a földbe hullott gabonaszem meg nem hal, egymaga marad, de ha meghal, sok termést hoz. Aki szereti életét, elveszíti azt, és aki gyűlöli életét ezen a világon, megőrzi azt az örök életre. Aki nekem szolgál, kövessen engem, és ahol én vagyok, ott lesz a szolgálom is. Azt, aki szolgál nekem, meg fogja tisztelni az Atya”. (Jn 12,23-26) Miért kell ökumenikus hetet tartanunk évről évre? Úgy-e azért, mert szétszakadtunk, azaz nem akarunk a teljességből valamit elfogadni. Nem kellene elfogadni azt az utolsó jézusi gesztust, hogy ama százszoros eredmény mindegyikünkben kicsírázzon?

A KRISZTUSHÍVŐK EGYSÉGÉÉRT

Ökumenikus imahét – 2013. január 22-26.

Első nap

Az Úrral járni együtt a beszélgetésben

1Móz 11,1-9: Babel története, sokféleségünk öröksége

Zsolt 34,11-18: „Jöjjetek, hallgassatok rám

ApCsel 2,1-12: A Lélek kitöltetése, a megértés ajándéka

Lk 24,13-25: Beszélgetés az úton a feltámadott Úrral

Amikor az emberek megsokasodtak, rájöttek: mindenkinek van gondolkodni tudó értelme és akarata a tervek megvalósításához, ügyes keze, némi tapasztalata, anyagot pedig bőven talál a föld agyagában: úgy gondolták, hogy az összes élő embert egyetlen óriási birodalomba szervezik. Amint a Szentírás mondja: „Keletről elköltöztek, Sineár földjén egy mezőségre bukkantak, és ott letelepedtek. Azt mondták egymásnak: Gyertek, vessünk téglát, és égessük ki tűzben! Aztán felhasználták a téglát építőkőnek, (a földből kibugyogó) aszfaltot meg habarcsnak, és azt mondták: Gyertek, építsünk magunknak várost és tornyot! Érjen a teteje az égig, hogy híressé tegyük nevünket, és szét ne szóródjunk az egész földre!” (Ter 11,2-4) Mi ez? Az emberiség második nagy lázadása Isten ellen. Az első Éváé volt, amit Ádám átvett tőle. Itt már az akkor élők hatalmas tömege lázadt. Ott a sátán duruzsolt, itt a csatlósai: nem jó, amit az Isten csinált, mert eltitkolta előlünk, hogy mi egyenlők lehetünk vele. Ott csak egy normális növésű fa gyümölcse volt tiltva, itt most a végtelenség tűnő égboltozat elérése és elrablása a cél. Isten ott családban gondolkodott, amely bőven sokasodik, és betölti a földet. Itt nem forgácsoljuk el a közösség erejét, nem válunk szét. Egységes tömegünkben van az erő, egyesülnünk kell. Ennek a városnak lesz az irányítója az égig érő torony. Alul a király lakik, felfelé a rengeteg irányító minisztérium. Bebizonyítjuk, hogy vagyunk olyan erősek, mint az ég Ura. Sok ezer év múlva a modern csúcstechnikával „felhőkarcolókat” építenek. Hol van ettől még a menny? Persze

Második nap

Az Úrral járni – úton a megtört testű Krisztussal

Ez 37,1-14: „Életre kelnek-e még ezek a csontok?”

Zsolt 22,1-8: Az Úr Szolgája, gyalázva és gúnyolva, az Úrhoz kiált

Zsid 13,12-16: Menjünk Jézushoz „a táboron kívülre”

Lk 22,14-23: Jézus megtöri a kenyeret, önmagát ajándékozva szenvedése előtt

tudni illik, hogy a mennyország nem része ennek a csillagvilágnak. Isten pedig összehavarta az addig egységes nyelvet. Szétszóródott az emberiség. A haldokló XXIII. János pápa ezzel búcsúzott angol nyelvű tanárától: „Mon-signore, én most elmegyek oda, ahol egyetlen nyelvet beszélnek: a szeretetét”. Szeretni pedig annyit jelent, hogy kizárólag a rám bízottak javát szolgálom. Ezt fizeti nekem vissza Isten: néhány évig itt a földön, vég nélkül a mennyben. „Jöjjetek, hallgassatok rám!” (Zsolt 34,11-18) Én megadtam az egyetlen forгатókönyvet az én művemhez. Más meg nem tudott és nem tud jobbat teremteni, üzeni az Úr. A Pünkösöd nagy ajándéka a teljes egyetértés és a szeretet közössége. Ugyanez a figyelemre méltó kérdés hangzik el a feltámadt Krisztus ajkáról: „Miről beszélgettek egymással útközben?” (Lk 24,17) Néhány éve szerepelt ez a perikopa az ökumenikus imahét bibliai gondolatkörében. Akkor is, most is arra hívom fel minden Krisztushívó testvérem figyelmét, hogy nem mi döntjük el, hogy mi az igazság: „Megismertettem a nevedet az emberekkel, akiket a világból nekem adtál. Ők a tied voltak, és nekem adtad őket, s ők megtartották a te szavadat. Most már megtudták, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van, mert az ígéket, melyeket nekem adtál, átadtam nekik, ők elfogadták, és valóban fölismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem” (Jn 17,6-8) Tanítványaim vagytok, megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.” (8,31-32) Arra a kérdésre: „Te vagy-e az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?” Jézus válaszolhatta volna: Itt lakók és idegenek között én vagyok az egyetlen, aki tudom, mi történt itt ezekben a napokban. Amit mások tudni vélnek, az nem az igazság.

Isten az emberi történelemben nem akarta beiktatni a halált. Amikor megemlíti a paradicsomkerttel kapcsolatos használati utasításokat, hogy: „a kert minden fájáról ehetsz, de a jó és gonosz tudásnak fájáról ne egyél, mert azon a napon, amelyen eszel róla, meg kell halnod”. (Ter 2,16-17) Nem tudom, hogy tapasztalat nélkül mennyire értették meg ezt a fenyegető kijelentést. A kísértést előidéző sátán könnyen becsapta Évát és Ádámot. Ezekiel próféta ismerhette az emberi könnyelműséget, hiszen Jeruzsálemben még köztudott volt a királyoknak adott isteni parancs: Ne próbáld felmondani az adófizetést Babilonnak, mert ha megteszed és Babilon örök riválisához, Egyiptomhoz dörgölödsz, Babilon rájön, lerombolja a fővárosodat a templommal együtt, népedet elhurcolja saját országába és Egyiptom nem is akar, nem is tud rajtad segíteni. Éva ősanánk logikája győzött. Akkor már belátták a foglyok, hogy Istennek újra és mindig igaza van. A hetven éves fogság örökkévalóságnak tűnt, mint az emberek halála: lám, amióta megtörtént az összülők lázadása, azóta tart a testi halál állapota. Isten ezért Ezekielét kiviszi a paradicsom helyére, a Tigris és az Eufrátesz folyamok beláthatatlan síkságára, amelyet vastagon betakartak a történelem halál-komoly maradványai, a kiszáradt embercsontok. Ezekielnek kellett megismételni az Úr mindenható szavait, amelyek hallatán mozdult a csontmező, csontvázakká rendeződtek a csontok. A folytatás ugyanilyen könnyen teremtett húst, idegeket, bőrtakarót a még mindig lélektelen, halott csontvázakra. Megjött az utolsó parancs is, és a próféta szava alig ért az immár ép embertestek fölé, máris mozdult és talpára állt a történelem minden halottja. Örülök, hogy Isten nemcsak Ezekielnek és kortársainak mutatta meg Jeruzsálem és népe életre keltét. Örülök annak is, hogy az idej ökumenikus imahét második napján reménytelébbé válhatunk

a világvégi általános feltámadásban vetett hitben, hiszen Jézus öröme-
nek hajnala ez! Ő imádkozott ezért az utolsó vacsorán: „Azt a dicsőséget,
amelyet nekem adtál, átadtam nekik, hogy egy legyenek, ahogyan mi egy
vagyunk. Én őbennük, te énbennem, hogy tökéletesen egy legyenek, hogy
elhiggye a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, ahogy engem
szerettél”. (Jn 17,22-23) Őszinte örömmel kell fogadnunk a nap szentírási
második szakaszában foglaltakat. „Ezért Jézus is, hogy a saját vére által
megszentelje a népet, a kapun kívül szenvedett. Menjünk ki tehát hozzá
a táboron kívülre, s hordozzuk az ő gyalázatát. Hiszen nincs itt maradandó
városunk, az eljövendőt keressük. Általa mutassuk be tehát Istennek is
a dicséret áldozatát. (Zsolt 50,14), azaz ajkunk gyümölcsét (Óz 14,3), amely
az ő nevét magasztalja. A jótékonyaságról pedig és az adakozásról ne feled-
kezzetek meg, mert ilyen áldozatok tetszenek Istennek” (Zsid 13,12-16)
Ne feledjük az utolsó vacsora csodálatos átváltását se. A sült Bárány és
kovásztalan kenyér vétele után lezárja az ezerkétszázötven éves emlékso-
rozatot. „Aztán fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és odaadta nekik
ezekkel, szavakkal: Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt tegyétek az én
emlékezetemre. Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet és azt mondta:
Ez a kehely az újszövetség (Kiv 24,8; jer, 31,31) az én véremlében, amely
értetek kiontatik.” (Lk 22,19-20)

Harmadik nap

Az Úrral járni – a szabadság felé

*2Móz 1,15-22: A héber bábák az Úr törvényének engedelmeskedtek, nem
az egyiptomi fáraónak*

Zsolt 17,1-6: A bizakodó imádság Isten szemében

2Kor 3,17-18: Isten gyermekeinek dicsőséges szabadsága Krisztusban

*Jn 4,4-26: A Jézussal való beszélgetés a számai asszonyt valódi szabad-
ságra vezet*

„Egyiptom királya ezt a parancsot adta a héber bábáinak, akik közül
az egyiket Sifrának, a másikat Puának hívták: Amikor a héber asszonyok
mellett segédkeztek, figyeljétek jól a két nemre: ha fiú, öljétek meg, ha
leány, hagyjátok életben. A bábák azonban félték az Istent. Nem enge-
delmeskedtek az egyiptomi király parancsának, és életben hagyták
a fiúkat. Ezért Egyiptom királya felelősségre vonta őket. Miért jártatok
így el, és miért kíméltétek meg a fiúkat? Ezt felelték a fáraónak: A hé-
ber asszonyai nem hasonlítanak az egyiptomiakhoz, azok életerősek,
mielőtt a baba megérkezik, már megszülnék. Isten ezért megáldotta
a bábákat. A nép pedig nagyon elszaporodott és megerősödött. Isten a
bábák jámborsága révén biztosított utódokat neki. Akkor a fáraó ezt
a parancsot adta minden alattvalójának: Minden fiút, aki a héberknél
születik, vessétek a folyóba, de a lányokat hagyjátok mind életben”. (Kiv
1,15-22) „Jézus a benne hívő zsidókhöz fordult: Ha kitartotok tanításom-
ban, valóban a tanítványaim lesztek, megismeritek az igazságot, és az
igazság szabaddá tesz benneteket” (Jn 8,31-32) Azt nevezzük igaznak, ami
megfelel a fogalmának. Az emberről a Teremtő Isten adta meg a megfelelő
fogalmakat: Az embert Isten alkotta azzal a céllal, hogy Isten képmása
legyen (Ter 1,26) Istennek nincs teste, tehát arca sincs. A héber szöveg
mai nyelvekre fordítva nem ember-arcmását jelenti. A szöveg folytatása
nyíltan kimondja: az embert a földi dolgok urává tette, amint Isten Ura
a világnak. Ebbe a felsorolásba nincs benne a másik ember. Az életük
szolgálatára felett ember nem lehet embernek teljhatalmú ura. Az igazság és
a jószág konkrét feladatokat ad az embernek: „Nem jó az embernek egyedül
lennie. Alkotok neki segítő társat, aki hozzá illő” (2,18) „Az Úristen az

emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt, és az emberhez vezette. Az ember így szólt: Ez már csont a csontomból és hús a húsemből. Asszony a neve (ísa), mivel a férfiből (ís) lett. Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik, s a kettő egy test (egy szervezet, egy család) lesz. (22-24) Az emberi házaspárnak parancsolja Isten: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá”. (1,28) Az ember nem akart engedelmeskedni Istennek. Éva evett az élet fája gyümölcséből, hogy a jónak és a rossznak eldöntője lehessen, ami pedig kizárólag isteni jog. Majd Ádámot is rábeszélte ugyanerre a bűnre. Ezzel mindketten elvesztették Isten természetfeletti legnagyobb ajándékát, a megszentelő kegyelmet nemcsak a maguk, hanem az összes születő ember kárára. Ennek a szellemiségnek következménye, hogy első fiúk, Káin agyonverte öccsét, a kedves természetű Ábelt. Ne tudta eltérni, hogy szülei és Isten is többre becsüli a rendes és szeretetre méltó másikat. Jöttek az Isten elleni kemény lázadások. A Biblia szerint az Isten elleni nagy lázadás: „Az Úr látta, hogy nagy az emberek gonoszsága a földön, az első volt és szívük állandóan a rosszra irányul, megbánta az Úr, hogy embert teremtett a földön, és bánkódott szívében. Ezt mondta az Úr: Eltörlöm a föld színéről az embert, akit a földön teremtettem, Noé azonban kegyelmet talált az Úr szemében” (Ter 6,5-7; 6,8) Százhusz éves várakozás sem hozott bűnbánatot, ezért az Úr hajót építtetett Noéval és fiaival, benne megmenekült a józan hit és jóság a Tigris és Eufrátesz folyók síkságától az Ararát hegyig. A föld nagyobb része akkor megmenekült a pusztulástól. (Ter 6-8) a másik nagy lázadás: Nem töltsük be a földet, mondták a következő nagy lázadók. Találtak egy termékeny vidéket, azon akartak egy nagy birodalmat létesíteni. Akkorát, hogy a központi épület teteje az égig érjen. Isten csak annyit tett, hogy megzavarta az egységes nyelvet, és a büszke lázadás véget ért. A mi időnkben a hét milliárd ember egyszerre letagadja Isten létét, felforgat mindent, ami jó. Isten még türelmes. Jézus üzen: Legyetek tanítványaim! Térjete vissza az egyetlen Isten egy igazságához, különben Ő újra keményen büntetni fog. A „CSAKHAMAR” (Jel 22,6) gyorsan elfogyhat.

Negyedik nap

Az Úrral járni – a föld gyermekeiként

3Móz 25,8-17: A föld az Úré, nem személyes vagyon
Zsolt 65,5b-13: Isten gyümölcsöző kegyelmének kitöltetése a földre
Róm 8,18-25: A teremtett világszabadulás után sóvárog
Jn 9,1-11: Jézus nyállal és sárral gyógyít

Isten a világot boldogságra teremtette. A mérhetetlenül nagy csillagvilág azt sugallta az első emberpárnak, Ádámnak és Évának, hogy aki a rendelkezésre álló alkalmas anyag nélkül mérhetetlen anyagi létet tudott a semmi helyére állítani és azt óriási hőfokra hevítette mozgásba hozta, majd pályára állította, az a valaki, végtelenül okos, végtelenül hatalmas. Isten a neve. Amikor megtudták, hogy ebből a gyönyörű és mérhetetlenül lenyűgöző rendszerbe parancsolt csillagvilágból az egyik bolygót az embereknek ajándékozta a Teremtő, nagyon boldogok lettek. Ez nem volt álom: Az Úr mondta Mózesnek a teremtéstörténet bemutatásakor: „Isten megteremtette az embert saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinak és nőnek teremtette őket. Isten megáldotta őket. Isten szólt hozzájuk: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halai, az ég madarai és minden állat fölött, amely a földön mozog. Azután ezt mondta Isten: Nézzétek, nektek adok minden növényt az egész földön, amely magot terem és minden fát, amely magot rejtő gyümölcsöt érlel, hogy táplálékotok legyen. A mező vadjainak, az ég madarainak és mindennek, ami a földön mozog és lélegzik, minden zöld növényt táplálékul adok. Úgy is történt”. (Ter 1,27-30) íme, az emberiség boldog indulása. De jött a sátán, sok mindent elrontott. Éva már istennői álmokat dédelgetett a nagy kísértés után, hogy férjével együtt ő lehet az erkölcsi norma megállapítója, ha eszik a tiltott fa gyümölcséből. Fia, Káin, nem tudta elviselni, hogy öccsét jobban szeretik, mint őt: agyonverte.(4,1-16) „Megbánta az Úr, hogy embert teremtett a földön, és bánkódott szívében, Ezt mondta az Úr: Eltörlöm a föld színéről az embert, akit a földön teremtettem: az embert az állatokkal, a csúszómászókkal és az ég madaraival együtt, mivel megbántam, hogy teremtettem őket”. (6,6-7) Ismét újabb gonoszság miatt kellett Isten-

nek az ember ellen fordulnia: „Amikor keletről elindultak, Síneár földjén találtak egy nagy síkságot, és ott letelepedtek. Így szóltak egymáshoz: Gyertek, csináljunk téglát és égessük ki. A téglát épületkő gyanánt szolgált, a szurok pedig kötőanyagul. Azután így szóltak: Rajta, építsünk várost és tornyot, amelynek teteje az égig ér. Szerezzünk nevet magunknak, és ne szóródjunk szét a földön (11,2-4), amint azt Isten akarta. (1,28) Jézusnak földi küldetése emberi természetével ősmintája kellett legyen a teremtés minden fajtájának. Lelke az angyalok természetének és az emberi lelkeknek lett minta oka; emberi teste pedig az anyagvilágé. (Kol 1,14-20). A megtestesülés végső célja a Jelenések könyvében olvasható: „Letöröl a szemükről minden könnyet. Nem lesz többé sem halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradtság, mert az elsők elmúltak. Akkor a trónon ülő megszólalt: Íme, újjá teremtek mindent”. (Jel 21,4-5) Ennek volt egy nagyon fontos földi előzménye: „Egyszer (Jézus) útközben látott egy vakon született embert. Tanítványai megkérdezték tőle: Mester, ki vétkezett? Ez, vagy a szülei, hogy vakon született? Sem ez nem vétkezett, - felelte Jézus, - sem a szülei, hanem az Isten teteinek kell rajta megnyilvánulniuk. Addig kell végbevinnem annak tetteit, aki küldött, amíg nappal van. Eljön az éjszaka, s akkor senki sem munkálkodhat. Amíg a világban vagyok, világossága vagyok a világnak. Míg ezeket mondta, a földre köpött, nyálával sarat csinált, s a sarat a vak szemére kente, majd megmondta neki: Menj, mosakodj meg a Siloe tavában. Ez annyit jelent, mint küldött. Az elment, megmosakodott, s amikor visszatért, már látott” (Jn 9,1-7) Nagy kár, hogy a keresztények ma sem tudják ezt a küldetést üdvösen kihasználni.

Ötödik nap

Az Úrral járnai – Jézus barátaiéért

Ének 1,5-8: A szerelem és a szeretett személy

Zsolt 139,1-6: Megvizsgáltál engem és ismersz

3Jn 1,2-8: Krisztus barátai iránti vendégszeretet

Jn 15,12-17: Az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, amiket én parancsolok néktek

Ha valaki tanulni vágyó lélekkel olvassa a Szentírást, rendkívüli memória birtokában rengeteg értékes isteni közlésnek jut állandó ismeretébe. Én is megpróbáltam valamikor egészen fiatalon az egész Bibliát elolvasni. Őszintén megvallom, a profán irodalomhoz szokott emlékező tehetségem nem tudott úgy eligazodni a hetvenkét könyv ismeretanyagán, ahogyan reméltem. Ennek ellenére csak a Krónikák könyvének egy részét hagytam ki olvasatlanul. Csak a nevek óceánját nem „úsztam végig”. Később, húsz éves papi gyakorlattal rendelkezve, már szorgalmasan átolvastam a Krónikák könyveinek a részleteit is, hiszen a Szentírás igen fontos közléseit csak ott lehet megtalálni. Akkoriban elemista korom egyik nagyszerű hitoktatójával beszélgettem ilyen kérdésekről. Ő már nyugdíjas plébános volt akkor. Többek között így szólt: „Tudod, én mos, kezdem igazán megismerni a Bibliát”. Akkor meglepetésemben csak csodálkozásra indított ez az őszinte nyilatkozat. Ma, majdnem nyolcvanhat évesen, én is ugyanígy gondolkodom. Pappá szentelésem előtti este erre tettem ígéretet Jézusnak, az örök főpapnak, hogy legszentebb áldozatát az általa kimondott parancsa értelmében életem minden napján igyekszem „jelenvalóvá tenni”. Vagyis amire Ő engem kiválasztott, meghívott, és a következő napon, életem legszebb napján, 1951.11.04-én felszentel, azt halálosan komolyan veszem: minden nap misézem. Úgy tanítottak tanárain: A pap „alter Christus”. Fordíthatjuk úgy is: egy második Krisztus, vagy így: Krisztus mása. Te magad, Uram, így magyaráztad: „Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottátok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy

Hatodik nap

Az Úrral járni akadályokon keresztül

Ruth 4,13-18: Ruth és Boáz gyermekei – áldás gyermekei

Zsolt 113: Az Úr a szűkölködők segítője

Ef 2,13-16: Krisztus lebontotta a köztünk lévő elválasztó falat

Mt 15,21-28: Jézus és a kánaáni asszony – gyógyulás hit által

menjete, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit nevemben kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást” (Jn 15,14-17) Meg kell Vele beszélünk a szeretetről adott nagyszerű példát. 1. A megváltás rettenetesen nehéz feladatát kell az utolsó vacsorával elkezdenie. Megtesz mindent azokért, akik egyelőre még a földön maradnak. (a lábmosás, Jn 13,1) 2. Minden emberért meghal: Júdásért és összes többi cinkosáért is. Nem zárja ki a lábmosásból, bár tudja, hogy megátalkodottsága miatt az neki semmit sem ér, elkárhozik. Bár csak annyit mondhatunk abszolút bizonyossággal Péternek, Júdás utódja megválasztásakor mondott imájával: „Uram, aki belelátasz mindenkinek a szívébe, mutasd meg, e kettő közül kire esik választásod, hogy átvegye az apostoli szolgálatban azt a helyet, amelyet Júdás hűtlenül elhagyott, hogy az őt megillető helyre jusson”. (ApCsel 1,24-25) Ha valamit meg kell beszélünk Jézussal, az az ítélet a holtak felett. Jézus nyilatkozata: „Az Atya nem ítél el senkit, hanem egészen a Fiúra bízta az ítéletet, hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút is, ahogy az Atyát tiszteli”. (Jn 5,22) 3. A világ gyűlölete: „Ha gyűlöl majd benneteket a világ, gondoljatok arra, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket. Ha a világból valók volnátok, mint övéit szeretne benneteket a világ. De mert nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak benneteket a világból, gyűlöl benneteket a világ”. (Jn 15,18-19) 4. „Ha nem jöttem és nem tanítottam volna őket, nem volna bűnük. De így nincs mentség bűneikre. Aki engem gyűlöl, Atyámat is gyűlöli. Ha nem vittem volna végbe olyan tetteket közöttük, amilyeneket senki más nem vitt végbe, nem volna bűnük. De látták ezeket, mégis gyűlölnék engem is, Atyámat is. (22.24) 5. „Ha eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam. Tegyetek ti is tanúságot rólam!” (26-27) 6. „Amikor megmosta lábukat, fölvette felsőruháját, újra asztalhoz ült, és így szólt hozzájuk: Tudjátok, mit tettem veletek? Ti Mesternek és Úrnak hívtok, s jól teszitek, mert az vagyok. Példát adtam, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg”. (13,12-13. 15) 7. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt”. (34-35) Bizony, mindezekről gyakran beszélgetnünk kell!

Akik az idei ökumenikus imahét isteni üzeneteit összeállították, nyilván nagy tudású férfiak. Az előző napok tárgyalásai alatt mindvégig „az Úrral kívántak járni”, mert a Teremtő által csodálatosan elindított emberiség öszsülei már nagyon összekavarták az isteni tervet. Bűnüket jóvátenni csupán emberi erővel nem lehetett, ezt az egész emberi nem sem tudta volna elérni a maga erejéből. A bűn elkövetése után ezt érzékeltette a Teremtő a büntetések kiosztása során: „Ellenkezést vetek közéd (kigyóba rejtőzött sátán) és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba”. (Ter 3,15) Hiába lázította a sátán Isten ellen a vízözön korában élt emberiséget: Isten egy család hűségével legyőzte egy hatalmas vidék lázadó élőlényeit. (6-8) A következő lázadás résztvevői össze akarták zsúfolni az újra szaporodó nemzetségeket egyetlen helyre, Sineár földjére: ott egyetlen várost építünk égisz toronnyal. Megmutatjuk Istennek, hogy mi győzünk. Isten pedig összezavarta az egységes nyelvet, és a lázadók tornya a felhőkig sem ér. (11) Ezek után Isten kezdeményezett: egyetlen hatvan éves bálványimádót szemelt ki a hatalmas tömegből. Szövetségre hívta: Ha hiszel nekem, fiút szül áldásként neked a feleséged. Nagy néppé növesztem utódaidat, és azok közül születik meg a minden népet áldással tevő Megváltó (12,3) Ez nyolcszáz év múlva érdekes fordulatot vett, amikor Mózesről József vette át honfoglaló tizenkét törzs vezetését. Az első kánaáni város igen erős vára nagy gondot okozott. Ennek a kikémlésére két embert küldött át titokban József. Ők a vendégfogadóba mentek be érdeklődni. A tulajdonos asszony eligazította, majd az ellenőrök elől elrejtette, végül ablakán keresztül kimentette a kémeket. Megegyezett velük, hogy az ostrom idejére piros fonallal jelöli meg házát, és őt, családját nem éri bántódás. Ez így is lett. Magát a kocsmárosnét pedig feleségül vette egy Júda törzséből származó

Hetedik nap

Az Úrral járni – szolidaritásban

4Móz 27,1-11: Az öröklési jog a leánygyermeké is

Zsolt 15: Ki tartózkodhat szent hegyeden?

ApCsel 2,43-47: A tanítványoknak mindenük közös volt

Lk 10,25-37: Az irgalmas samaritánus

férfi: Salmon. Fiút szült neki Ráháb, a jerikói asszony. Boásznak nevezték el. Ráháb így nemcsak férjhez ment, anya lett, hanem ő is belekerült Jézus családfájába, a Messiás ősei közé. (Mt 1,5) Ez a Boász igen gazdag és törvénytisztelő férfiú volt. Isten terveibe a zsidótörvények szerint került bele. Egyik rokona feleségével és két fiával egy szomszédos pogány államba költözött, mert kicsi birtokán egy hosszan elhúzódó szárazság miatt nem tudott megélni. Ott is maradt. Ott halt meg. Fiai mindketten ottan lányokat vettek feleségül. Aztán meghalt mindkét fiatalember. Özvegyeik pedig az idős anyósukkal maradtak. Aztán véget ért a szárazság hosszú csapása, és Noémi vissza akart készülni Betlehembe. Vele indult két özvegy menyje is. A határról vissza akarta őket küldeni. Az idősebb megfogadta a tanácsát, az ifjabb azonban vállalkozott anyósa gondozására. Mivel anyósa kis birtoka nem tudta kettőjüket eltartani, aratás idején zsidótörvény szerint ő is elment az aratók után kalászokat szedegetni. Boász földjén is gyűjtögette az elmaradt kalászokat. Boász érdeklődött, ki ez az ismeretlen asszony. Amikor megtudta, hogy rokona özvegye, úgy rendelkezett, hogy a munkásai készakarva is hagyjanak el kalászokat, had szedje fel, hiszen anyósát is ő tartja el. Aztán megvizsgálta a rokonság helyzetét. Az szerepelt ugyanis az Úr törvényében, hogy ha egy férfi házassága gyermektelen marad, az özvegyet a legközelebbi rokon férfinak feleségül kell vennie, utódot kell támasztania a rokonának, és az örökséget megőrizni a fiú számára. Boász megtudta, hogy Rut volt férjének van egy nála közelebbi rokona is. Kiment a kapuhoz, oda hívatta azt a bizonyos rokont. Leültette egy padra, és melléje hívott tíz tanút. Mivel ez volt a bíróság helye, hivatalosan megkérdezte a rokont, hajlandó-e Isten törvényéhez méltóan cselekedni? Ő azt válaszolta: A földet vállalja, de az özvegyet feleségül nem veszi. Boász erre elkérte a saruját, mert az lett a tanúság jele, hogy nem vállalja a kötelességet. Boász viszont feleségül vette Rutot, aki fiút szült neki. Jézus családfájába pedig belekerült Rut neve is: „Salmonnak született Boász Ráchábtól, Boásznak született Jobed Ruttól. Jobed nemzette Izájt. Izáj nemzette Dávid királyt”. (Mt 1,5-6) Íme, mennyire helyes volt a szerkesztőség választása: Az Úrral járni akadályokon keresztül. De hivatkozhatnánk Júda esetére is, akinek haszontalan fia nem vette komolyan Isten akaratát, Júda nem ellenőrizte, az özvegy Támár pedig maga követelte ki jussát (Ter 38) (Mt 1,3) A téma, Isten akarata az Ökumené területén is alkalmas az érvelésre.

Ebben az elmélkedésben két csoport emberről szólnunk: 1. Akik már Jézushoz csatlakoztak hitük és a keresztség szentségének felvétele által, és hozzájuk számítjuk gyermekeiket, családjukat is; 2. Akiket Jézus, a mi Urunk Istenünk meghívott, --bár még távol vannak. (ApCsel 2,36-39) Az első csoportot így is nevezhetjük: A tanítványok, akiknek mindenük közös. A második csoport: azok, akiket Jézus és tanítványai önzetlen szeretettel kezdenek beavatni a szeretet-közösségbe. Az első jeruzsálemi közösség élete. „Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban”. (ApCsel 2,42) a krisztusi közösség első oszlopa az igazság. Nem emberek igazsága. Akár természet-tudományos, akár nemzeti, gazdasági egység volt ez az igazság, hanem természetfeletti, a kinyilatkoztatásból hallott és elfogadott igazság. Olyan igazság, amelyet Jézustól tanult meg a keresztyén közösség. Jézus hivatkozott arra többször is, hogy ő felülről jött, az Atyaisten küldte, csak arról beszél, amit az Atyától hallott. Ugyanezt tanították apostolai is. Mondják, hogy amikor Márk megírta az általa szerkesztett evangéliumot, elvitte a főapostolhoz, Péterhez, hogy nézze át és hagyja jóvá. Péter ezt megtette. Amikor Saul megtért, Barnabás elvitte az apostolokhoz, bemutatta nekik, Saul is bemutatta az apostoli kollégiumnak azt az írást, amiben igehirdetésének lényege volt megfogalmazva. Amikor pedig már sokan lettek keresztyének Pál apostol tanításában megerősödve, Péter, a főapostol második levelében dicséri meg és hagyja jóvá Pálnak sokszor nehezen érthető fejtegetéseit: „Urunk türelmét tartásotok üdvösségnek, ahogy szeretett testvérünk, Pál írta nektek ajándékkul kapott bölcsességében minden olyan levélben, amelyben ezekről a dolgokról beszél. Vannak bennük nehezen érthető dolgok, ezeket a tanulatlan és állhatatlan emberek kicsavarják a saját vesztükre, akárcsak a többi Írást is. Szeretteim, mivel már eleve tudtok

erről, vigyázzatok, nehogy a gonoszok tévedése elsodorjon benneteket, és elveszítsétek biztonságotokat. Gyarapodjatok Urunk és Megváltónk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismeretében. Neki legyen dicsőség most és az örökkévalóság napján! Ámen”. (2Pét 3,15-18) a kenyértörésben való kitartás az eukarisztikus összejövetelt jelentette a kereszténység kezdetén, hiszen Jézus az utolsó vacsorán egy szertartásban valósította meg az Ószövetség végleges befejezését és az Újszövetség megalapítását. Amikor elfogyasztották az Egyiptomból való szabadulás kezdetén az egészben megsütött bárány húsát a kovásztalan kenyerek egy részével együtt, kezdte az Újszövetség áldozatát bevezetni: „így szólt hozzájuk: Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltsem veletek, mielőtt szenvedek. Mondom nektek, hogy többé nem eszem ezt, míg be nem teljesedik az Isten országában”. (Lk 22,14-15) Aztán fogta a kelyhet, amely minden báránycsatorán ott állt két másik borral tölt kehellyel együtt, és a bárányhús után minden résztvevőnek inni kellett belőle, amíg a kehely ki nem ürült. Az egyben-sütött bárány azt jelezte, hogy a Megváltó csontjait sem törik majd meg a kereszten. Ezt az első kelyhet tehát ószövetségi szent vendégség boraként itták meg. (17) a maradék kovásztalan kenyérből vesz egy darabot, és megalapítja vele az Oltáriszentséget, vagyis a hálaadást, = Eukarisztiát: „Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. (19) Ugyanígy a vacsora végén fogta a (harmadik) kelyhet is, és azt mondta: Ez a kehely az újszövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak. (20) Az első keresztények boldogan tettek eleget naponta Jézus parancsának. Az emmauszi Eukarisztiát mutatta be Jézus, hogy a két tanítvány Jézust második szentmiséjén

Nyolcadik nap

Az Úrral járnunk – ünnepeljünk együtt

Hab 3,17-19: Ünneplés szükség idején

Zsolt 100: Az egész föld az Urat imádja

Fil 4,4-9: Örüljétek az Úrban mindenkor!

Lk 1,46-55: Mária éneke

Az első elmélkedésnek szánt ószövetségi olvasmány Jeruzsálem végveszélyének idejébe kalauzol bennünket (A Kr.e. VI. évszázad utolsó évtizedében íródhatott.) Habakuk próféta látja Jeruzsálem szomorú végnapjait. Erről a félelemlről szól a próféta néhány verssora. A zsoltárként énekelt próféta vers előbb diadalmat sejtet: „Dárdáiddal átszegezted harcosainak vezérét, akik örömujjongással körüljártak, hogy szétszórjanak minket. Mintha csak rejtekhelyükre mennének, hogy megegyék a szegényt! Lovaddal összegázoltad a tengert, a nagy vizek iszapját. Meghallottam, és megrendült a bensőm. Ajkaim remegtek hallatára, csontjaim elszuvasodtak, lépteim bizonytalanná váltak”. (Hab 3,14-16) a próféta a jövő szomorú balsorsát szemlélve vigasztaló látomásokban is részesül: „Nyugodtan várom a szorongatás napját, amely felkél a minket nyomorgató népre. (Nem rügyezik ki többé a fügefafa, a szőlő nem hoz többé termést; az olajfa termése elpusztul, a szántóföld nem terem eledelt, a juh kivész az akolból, s ökör sem lesz az istállókban). „Én azonban örülök az Úrban, ujjongok üdvözítő Istenemben. Az én erőm az Úr, az Isten. A szarvaséhoz teszi hasonlónak a lábam, felvisz a magasságokba”. (3,16c-19) Igen, a hűséges próféta az áldozatos szolgálat jutalmaként átvészeli itt az igazak sorsát: kevés, de igazi örömet, odafent pedig teljes és zavartalan örömet kap mindörökké. A másik örömforrást jelentő mai szöveg Szent Lukács evangéliumában található. Isten a látható világ urává tette az első embert, Ádámot, de ennél sokkal nagyobb és rangosabb ajándékot kapott azzal, hogy Isten a lelkét a teremtése pillanatában felékesítette a megszentelő kegyelemmel. Ez a kegyelem többet jelentett neki, majd kicsit később feleségének, Évának minden más isteni ajándéknál. Az egyetlen látható földi lény, akinek szellemi lelke, értelme és akarata van, eme kegyelem révén hasonlónak lett az angyalokhoz. Isten szemüknek ragyogtatta nappal a napot, éjszaka a hol-

dat és a csillagokat, de az ő lelkük a megszentelő kegyelem ajándéka révén ezeknél ragyogóbbá lett. De még a testük is, mert ez a kegyelem minden ruhánál gyönyörűbben ékesítette a testüket. Ezt az ajándékot pedig nem csak maguknak kapták, hanem a tőlük születő összes utódjuk részére is. Mielőtt azonban csak egyetlen gyermeküknek is ténylegesen átadhaták volna, első gyermekük fogantatása előtt mindketten elvesztették ezt a szinte „trónörökösi” méltóságot. Ezt az elvesztett örökséget is a megígért Megváltónak kellett visszaszereznie. Minden más ember a keresztségben kaphatja vissza elvesztett örökségét Urunk, Jézus Krisztus megváltói érdemeiből. A Fiúisten viszont ragaszkodott ahhoz, hogy jövőendő szenvedéseinek és kereszthalálának érdemeit előre nyújthassa oda jövőendő Édesanyjának. Amikor tehát az Ő szülei, Joachim és Anna, Mária testét ajándékozták kislányuknak, lelkét Isten úgy teremtette, hogy azonnal hozzáteremtette a megszentelő kegyelmet is. Így neki másodpercre sem kellett az ősi átkot megszenvednie. Ezt az ajándékot kapta jövőendő Fiától. Boldog Duns Scot János ennek a kiváltságnak legkiválóbb védője így indokolta állítását: Isten ezt megtehetette, illet is, hogy megtegye, tehát meg is tette. 1854.12.08-án hirdette ki IX. Pius pápakötelező hittételként. 1858. február 11-től tizennyolc esetben jelent meg a Szűzanya a franciák földjén, Lourdes-ban. A kis látnok, Soubirous Bernadette, a helybeli plébános sürgetései miatt többször kérdezte: Hölgyem, hogy hívják Önt? A Szűzanya agy alázattal mondta ki így: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás”. Sokan csodálkoztak, hogy így „elvont” alakban válaszolt, de valószínűleg azt hangsúlyozta, hogy ez csak vele történt és nem ismétlődik meg újra. Az angyali üdvözléskor Gábor főangyal új néven szólítja meg: „Üdvözlégy, Kegyelemmel Teljes”. Ezt a megtisztelő címet Istentől kapta. Milliárdok köszöntik így. De legalább vigyázzon minden ember: Ne ejtse ki többé senki „közönséges asszonynak” titulálva!-- Szűz Mária, szíve alatt a párnapos Kisfiával, meglátogatta rokonát, Erzsébetet. Nem dicsekedni, csak segíteni érkezett. Erzsébetet úgy érezte, hogy táncra perdült szíve alatt az ő rég várt magzata, aki már hat hónapos volt akkor. Erzsébet pedig megfogalmazta alázattal: „Áldottabb vagy te minden asszonynál” (Lk 1,41)

Tartalom

Miért nem bálványimádás a szentmise? 5-13.

Két reagálás a református zsinat döntésére

Kérdeztek: felelek - Bánk atya reflexiója

Bölcskei Gusztáv püspök bocsánatot kért

Bevezető az imahét gondolatvilágába 14.

Imahét 2010 15-31.

Imahét 2011 32-48.

Imahét 2012 49-66.

Imahét 2013 67-82.

Szentírási idézetek:

Szent Jeromos Bibliatársulat, Budapest, 1997

Borító kép:

Giotto: Crucifix, 1310-17